PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XIX. Št. 161 (5536)

TRST, torek 9. julija 1963

VČERAJ V MOSKVI IN KIJEVU

Nadaljevanje sovjetsko - kitajskih razgovorov «Koristna izmenjava misli» Hruščov - Spaak

Moskovska radijska postaja je ukinila oddajo v povezavi s Pekingom - CK KP Letonske in Armenije zavračata kitajske klevetniške napade - Pariški «Le Monde» poudarja Spaakovo naklonjenost sklenitvi pakta o nenapadanju med obema blokoma

DELEGACIJA

(Iz beograjske «Politike»)

MOSKVA, 8. — Sovjetska in kitajska delegacija centralnega komiteja KP Sovjetske zveze in KP Kitajske sta se ponovno sestali danes dopoldne okrog 10. ure po moskovskem času. Kakor se je zvedelo iz dobro obveščenega vira, so razgovori zadevali včeraj vprašanja postopka, nakar so nekateri člani kitajske delegacije izkoristili poletni dan, da so si ogledali okolico Moskve.

Danes je bilo plenarno zasedanje vseh članov obeh delegacij, ki jim pomagata tajnika delegacij in tolmači. Danes zvečer se je zvedelo, da sta se delegaciji danes sestali na sedežu centralnega komiteja KP Sovjetske zveze. Naknadno se je zvedelo, da so bili tudi razgovori v prvih dveh dneh na tem sedežu.

V sovjetskih novinarskih krogih zatrjujejo, da ni pričakovati nobenega sporočila do zaključka pogajanj, v kolikor ne bi Peking prekinil tega premirja z neko objavo o poteku razgovorov.

Današnja «Pravda» objavlja z velikim poudarkom vest o plenarnem zasedanju centralnih komitejev KP Letonske in KP Armenije, ki sta zavrnila napade KP Kitajske na KP Sovjetske zveze in drugih komunističnih partij in jih označila za neutemeljene in klevetniške. Obe strani sta tudi zavrnili napade KP Kitajske na sklepe poslednjih treh kongresov KP SZ in na program sovjetske partije.

Radio Moskva je ukinil danes prvič redno oddajo v povezavi s Pekingom, ki so jo oddajali redno vsak ponedeljek ob 12.30 in ki je trajala 30 minut.

Belgijski zunanji minister Paul-Henri Spaak, ki je prispel na uradni obisk v Moskvo, je danes dopoldne odpotoval z letalom v Kiev, kjer se je sestal s Hruščovom. Razgovora so se udeležili tudi član prezidija centralnega komiteja in tajnik KP SZ Nikolaj Podgorni, namestnik zunanjega ministra Valerjan Zorin in veleposlanik ZSSR v Belgiji Pavel Gersimov; H. Spaaka pa je spremljal njegov šef kabineta Rotchild in belgijski veleposlanik v Moskvi Andre de Streercke.

Tass pripominja v zvezi s tem razgovorom, da sta Hruščov in Spaak imela v Kievu «koristno izmenjavo misli glede aktualnih mednarodnih vprašanj» in dodaja, da sta se oba državnika razgovarjala «v ozračju odkritosti in vzajemnega razumevanja». Po razgovoru je Hruščov pridržal Spaaka na kosilu.

Spaak se je vrnil v Moskvo. Ob svojem prihodu je izjavil, da se je njegov razgovor s Hruščovom odvijal v «presrčnem» vzdušju in da sta obravnavala aktualna vprašanja; hkrati je dodal, da niso razpravljali o odnosih med Kitajsko in Sovjetsko zvezo, niti o tristranskih razgovorih o ukinitvi jedrskih poskusov, ki bodo 15. t.m. v Moskvi. Spaak je še dodal: «Imam zaupanje, da se bodo odnosi med Vzhodom in Zahodom izboljšali. Razgovor je bil zelo zanimiv». Na vprašanje, ali sta razpravljala o nenapadalnem paktu, je Spaak odgovoril, da ne «more razpravljati o teh podrobnostih». Podoben odgovor je dal na vprašanje, ali sta s Hruščovom razpravljala o berlinskem vprašanju in o drugih mednarodnih vprašanjih.

Pariški «Le Monde» posveča uvodnik današnjemu sestanku med Hruščovom in Spaakom in omenja s tem v zvezi protigolistično stališče bivšega generalnega tajnika NATO in njegovo naklonjenost morebitnemu paktu o nenapadanju med atlantsko organizacijo in varšavsko vojaško pogodbo. V zvezi s predlogom Hruščova o tem paktu o nenapadanju med Vzhodom in Zahodom, «Le Monde» piše med drugim, da sedaj še ni jasno, če ta pakt pomeni za Sovjetsko zvezo pogoj *sine qua non* za sklenitev sporazuma o ukinitvi jedrskih poskusov, o čemer bodo razpravljali 15. jluija v Moskvi na konferenci med predstavniki ZDA, Velike Britanije in SZ. Če bi temu bilo tako, pripominja «Le Monde», je moč predvideti negativno reakcijo Bonna, če pri tem upoštevamo, da bi pakt o nenapadanju pomenil v neki meri priznanje Vzhodne Nemčije. Tudi zaradi tega je angleška vlada takoj dala vedeti, da je proti povezavi med obema sporazumoma, zlasti ker so takrat pričakovali v Bonnu de Gaulla in bi se utegnilo zgoditi, da bi se de Gaulle mogel predstaviti Nemcem kot njihov edini branitelj. In res sta Adenauer in de Gaulle zavzela negativno stališče do predloga Hruščova o nenapadalnem paktu med Vzhodom in Zahodom, ker bi to pomenilo, po njunem mnenju, posredno priznanje Vzhodne Nemčije.

«Le Monde» še pripominja, da bi Spaak utegnil dobiti zanimive informacije tudi kar zadeva morebitno vzpostavitev diplomatskih odnosov med vzhodnimi državami in evropsko skupnostjo. List dodaja s tem v zvezi, da bi Hruščov tako neposredno priznal skupno tržišče in tako pokazal, da si več ne dela utvar glede možnosti, da bi se to tržišče razbilo.

DANES

Glavna novica včerajšnjega dneva je brez dvoma razgovor Hruščova s Spaakom, bivšim tajnikom atlantskega pakta. Iz vsega, česar ni hotel povedati po sestanku s predsednikom sovjetske vlade, ki je bil v Kijevu, nedvoumno sledi, da sta obravnavala vprašanje sklenitve nenapadalnega pakta med NATO in varšavskim paktom. No, bolj zanimivi pa so ameriški komentarji, ki pripisujejo ukrajinskim razgovorom poseben pomen, ker je do njih prišlo hkrati z zaključno fazo sovjetsko-kitajske konference. Iz te ugotovitve sklepajo, da predstavljajo razgovori vse prej kot potezo sprave v odnosu do kitajske delegacije ter dodajajo, da utegnejo omogočiti Hruščovu poskus pritiska in prepričevanja manjših držav atlantskega pakta, da bi dosegel pristanek za sporazum o nenapadanju

Iz pičlih poročil o sovjetsko-kitajskih pogajanjih v Moskvi sledi, da ne gre za zaključno fazo konference, temveč baje šele za razpravo o postopku. Določen pomen pa je treba pripisati vestem «Pravde», ki je z velikim poudarkom objavila, da sta CK KP Letonske in Armenije zavrnila kitajske obrekovalne napade na KP ZSSR. Hkrati je včeraj moskovska radijska postaja prvič ukinila redno oddajo v povezavi s Pekingom.

Obenem se nadaljujejo zahodne priprave na moskovsko trojno konferenco za dosego sporazuma o prekinitvi jedrskih poskusov. Kennedyjev poslanec Harriman bo prišel v četrtek v London, kjer se bo sestal z Mac Millanom in poslancem lordom Hailshamom, da bi se z njim dogovoril o skupni taktiki na konferenci sami in glede predloga Hruščova za sporazum o nenapadanju med obema blokoma. Na Zahodu so v glavnem prepričani glede namena Hruščova, da se sklene vrsta sporazumov o še odprtih vprašajinh. «New York Times» piše celo, da utegne priti v bližnjih mesecih do bistvenega preobrata v sodobni zgodovini, če se bo izkazala točnost ocene, ki jo vsebujejo poročila iz diplomatskih virov.

Nekoliko presenetljiva novica je prišla tudi iz Argentine. Prinesli so jo izidi predsedniških volitev, na katerih je največ glasov odnesla Ljudska radikalna unija Artura Illie, medtem ko so peronisti oddali mnogo manj belih glasovnic, kot so napovedovali. Toda dokončne predsedniške volitve bodo šele čez tri tedne; vendar pa se spričo možnih bodočih kombinacij in kompromisov še ne more reči, da bo Arturo Illia izvoljen tudi za predsednika argenske republike.

VČERAJ POPOLDNE V RIMU

Poslanci razpravljajo o zaupnici vladi Jutri: uradni obisk generalnega tajnika OZN

U Tant bo predaval o človečanskih pravicah - Nadaljuje se stavka v tovarnah Montecatini

RIM, 8. — Danes se je začela tudi v poslanski zbornici razprava o programski izjavi Leonejeve vlade, ki je prejšnji petek prejela zaupnico v senatu. Po komemoraciji dveh preminulih demokristjanskih poslancev, je prvi govoril poslanec Belotti (KD), ki je dejal, da je za novo vlado najpravilnejši izraz «vlada pričakovanja». Ta izraz po njegovem mnenju najbolje pojasnjuje funkcijo sedanje vlade. Nato je govoril tudi, da se ji lahko reče «vlada-most», ker je njen namen premostiti sedanje «prazno razdobje».

Vlada ima omejen rok štirih mesecev, ki so predvideni za začasen proračun, kar pa še ne pomeni, da bo vlada politično nedelavna. Med njegovim govorom je prišlo med poslanci KPI do glasnih protestov, ker se je o stališču KPI ironično izražal. Kritiziral je tudi liberalce zaradi njihove opozicije ter se zavzel za levi center, za katerega je dejal, da je odvisen od oktobrskega kongresa PSI. Rekel je nato, da se strinja s predsednikom vlade, ko je dejal, da je funkcija vlade omogočiti obnovo razgovora med političnimi silami, ki bi obnovile večino levega centra. Nato je pozval vlado, naj reši vsaj tista vprašanja, ki so zelo pereča, kot npr. davčna reforma, javna uprava, akcijske družbe, socialno skrbstvo in gospodarsko načrtovanje.

Naslednji govornik je bil poslanec Gex iz doline Aosta, ki je z zadovoljstvom sprejel Leonejevo izjavo glede bistvenih vprašanj v avtonomni deželi Dolini Aosta, in sicer: uresničenje proste cone ter skrb za cestno omrežje. Izjavil je, da se bo glasovanja o zaupnici vzdržal. Nato je predsednik odložil sejo do jutri popoldne.

Na Montecitoriu se je pred začetkom današnje seje poslanske zbornice sestalo vodstvo parlamentarne skupine PSI, ki je imenovalo podtajnika stranke De Martina za svojega govornika med razpravo o zaupnici vlade v poslanski zbornici. Socialistični poslanci so razpravljali tudi o sestavi zakonodajnih in stalnih komisij poslanske zbornice. O isti zadevi so nato razpravljali pozneje še Zaccagnini, predsednik poslanske skupine KD in Ferri, podpredsednik skupine PSI ter Orlandi, podpredsednik skupine PSDI.

Zelo dolg sestanek je imela tudi skupina demokristjanskih poslancev. V razpravo je poseglo mnogo govornikov, med njimi tudi načelnik skupine Zaccagnini, ki se je vsem zahvalil, da so tako strnjeno zagovarjali vlogo Leonejeve vlade, zahvalil pa se je tudi Leoneju in mu vnovič zajamčil «lojalno podporo in najbolj popolno sodelovanje».

Zanimivo izjavo je dal o odnosih med desničarskimi strankami Michelini, politični tajnik fašistične MSI. Rekel je, da se je že naveličal ponujati liberalcem in njihovemu voditelju Malagodiju ustanovitev nekake desničarske fronte. «Po drugi strani pa se ne sme podcenjevati dejstvo, da če nas lahko smatrajo za politično desnico — je dejal Michelini — in ni nobenega dvoma, da smo edino politično desničarska stranka, je hkrati prav tako res, da nas glede socialne politike nič ne približuje liberalcem in monarhistom.» Nato je še povedal, da bo prihodnji kongres, ki ga ni bilo že osem let, v Rimu. Kot je znano, so zaradi odlaganja fašističnega kongresa izstopili iz vodstva MSI štirje misovski prvaki na čelu s poslancema Almirantejem in Grayjem.

V četrtek bo v Rimu zasedanje italijanske sekcije «Sveta evropskih občin». Na zasedanju bodo razpravljali med drugim o mednarodni politični konjunkturi in o delovanju sveta občin v Evropi, o čemer bo govoril generalni tajnik prof. Serafini.

Iz Milana poročajo, da se v vseh tovarnah Montecatini v Milanu in milanski pokrajini, v Ferrari, Benetkah, Alessandrii, Terniju in Barju nadaljuje stavka, ki so jo ločeno napovedali za 120 ur trije sindikati. Stavka se je začela prejšnji petek in se bo končala prihodnjo sredo ob 6. uri. Delavci stavkajo zaradi tega, ker uprava Montecatini noče začeti s pogajanji glede proizvodne nagrade in štirinajste plače.

V Rimu so stavkali 24 ur nameščenci PTT. Za 11. in 12. t.m. pa so tri sindikalna vodstva napovedala 48-urno stavko v devetih petrolejskih podjetjih.

V Milanu pa se je ob 10. uri dopoldne zaključila 24-urna stavka enega dela železničarskega osebja milanskih postaj.

Pojutrišnjem, v sredo 10. t. m., bo prispel na uradni obisk v Italijo generalni tajnik OZN U Tant. Njegov prihod je predviden ob 9.30 na letališče Fiumicino. Spremljal ga bo podtajnik OZN veleposlanik Pier Pasquale Spinelli, ki je tudi generalni ravnatelj evropskega centra OZN. Sprejel ga bo zunanji minister Piccioni s svojimi sodelavci. Program njegovega bivanja je naslednji: ob 11. uri razgovor s Piccionijem v palači Farnesina; ob 11.45 razgovor s predsednikom vlade Leonejem v palači Chigi; ob 12.30 uri sprejem pri Segniju, pri katerem bo ostal na kosilu; ob 17.30 obisk v mali palači Venezia, kjer je center za informacije OZN; ob 18. uri sprejem pri rimskem županu na Kapitolu; ob 21. uri večerja, ki mu jo bo priredil v «Villa Madama» minister za zveze s parlamentom Codacci-Pisanelli. V četrtek bo U Tant obiskal sedež FAO, ob 17. uri bo imel tiskovno konferenco, nato pa bo predaval o razvoju človečanskih pravic. V petek bo generalni tajnik OZN odpotoval v Piso, od tam pa v Florenco, kjer mu bo župan La Pira podelil častno meščanstvo mesta. Istega dne zvečer bo odpotoval v Turin, naslednjega dne pa iz Turina v Milan, od kjer se bo vrnil v New York.

Danes je U Tant vodil v Ženevi razgovore s Davidom Morsejem, glavnim ravnateljem «Mednarodnega urada za delo». Govori se, da je U Tant baje izdal ukaz, da se čete OZN v celoti umaknejo iz Konga do konca letošnjega leta, in sicer predvsem iz gospodarskih razlogov. V Kongu bi ostali samo nekateri svetovalci OZN. Kot je znano, je bilo v letošnjem juniju v Kongu še okrog 8.000 vojakov OZN.

Danes se je nadaljevala sodna razprava proti razpečevalcem «neobstoječih zdravil». Govorila sta odvetnika obtoženega dr. Augusta Rossija, ki je s pečatom bolnišnice v Rimu opremil klinično poročilo, ki mu ga je izročil Oreste Giorgetti, ter obtoženega Domenica Tarantellija. Branilec slednjega je dejal, da se ponarejena klinična poročila ne morejo smatrati za «javne akte», temveč za «navadne zasebne spise». Razprava se bo nadaljevala v sredo.

PRIPRAVLJANJE NA TROJNO MOSKOVSKO KONFERENCO

Averell Harriman potuje v London kjer se bo sestal z lordom Hailshamom

Pozitivne ocene na Zahodu glede namena Hruščova za sklenitev vrste omejenih sporazumov o še odprtih vprašanjih - Ameriški tisk o možnosti «bistvenega preobrata o sodobni zgodovini» v bližnjih mesecih

NEW YORK, 8. — Averell Harriman, vodja ameriške delegacije, ki se bo udeležila tristranskega sestanka 15. julija v Moskvi, se pripravlja na odhod v London, kjer se bo v četrtek sestal z lordom Hailshamom in drugimi angleškimi izvedenci, da bi se dogovorili o taktiki, ki jo bodo uporabili v prvem diplomatskem stiku s Sovjetsko zvezo po politično-ideološkem sestanku med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, ki je pred zaključkom. Anglo-ameriško zadržanje bodo določili bodisi v luči rezultatov konference med SZ in Kitajsko, bodisi v zvezi s tem, kar se bo medtem zvedelo o ozadju predloga Hruščova glede podpisa sporazuma o delni ukinitvi jedrskih poskusov in o «istočasni» sklenitvi nenapadalne pogodbe med NATO in varšavsko zvezo.

Diplomatska sporočila, ki so jih v teh poslednjih urah dobili iz Moskve v Washingtonu in — kakor se zdi — tudi v drugih prestolnicah Zahoda, vsebujejo baje pozitivne ocene glede dejanskega namena Hruščova, da začne konstruktiven dialog z zahodnimi velesilami, in s tem možnosti, da Zahod sklene vrsto omejenih sporazumov z ZSSR o še odprtih vprašanjih. Nekatera teh poročil pa ugotavljajo po drugi strani, da se dobro razpoloženje Hruščova omejuje na sporazume, ki bi bili zadostno koristni za Sovjetsko zvezo, da ne bi opravičevali obtožb o njenem popuščanju in slabosti. Po novi in odločnejši potrditvi spora s Pekingom, ki bo, po predvidevanjih, izhajal iz kitajsko-sovjetske konference, Hruščov baje namerava uveljaviti politiko, ki ne bi dokazala le uresničljivosti načela o miroljubni koeksistenci in sprave z Zahodom, ampak tudi možnost, da se iz te politike dobijo znatni sadovi za življenje in utrditev sovjetskega bloka.

Po mnenju, ki ga pripisujejo Hruščovu, bi zmanjšanje napetosti med Vzhodom in Zahodom omogočilo Sovjetski zvezi, da se gospodarsko okrepi in doseže napredek na raznih sektorjih, ki so danes pomanjkljivi. Notranji «boom» tega «tretjega tempa» Hruščovovega razdobja pa bi hkrati omogočil Sovjetski zvezi, da bi ponovno razvila svojo kampanjo za pritegnitev nerazvitih dežel tretjega sveta: miroljubna in bogata Sovjetska zveza, ideološko ne več agresivna kot nekoč, bi predstavljala bolj učinkovit center vpliva od dogmatične, ekspanzionistične in gospodarsko šibke Kitajske.

AVERELL HARRIMAN

Do tu gre program, ki je baje prišel do izraza na današnjem sestanku med Hruščovom in belgijskim zunanjim ministrom Spaakom, vsaj po mnenju diplomatskih krogov.

Razgovor Hruščova z bivšim tajnikom NATO pa ima, po mnenju teh krogov, še poseben pomen, ker je do tega razgovora prišlo hkrati z zaključno fazo sovjetsko-kitajske konference, in ker predstavlja vse prej kot gesto sprave nasproti odposlancem Maocetunga; ta razgovor utegne omogočiti Hruščovu poskus pritiska in prepričevanja manjših držav NATO, da bi dosegel pristanek na načrt nenapadalnega pakta med atlantskim zavezništvom in varšavsko zvezo; že ob neki drugi priložnosti (v septembru 1961) se je Hruščov poslužil Spaaka, da bi Zahod obvestil o svoji spremembi politike, po «vročem poletju», ko so v vzhodnem Berlinu postavili zid ob demarkacijski črti med vzhodnim in zahodnim sektorjem bivše nemške prestolnice, in ko je Hruščov obvestil Spaaka o svojem sklepu, da se odpoveduje ultimatu za podpis mirovne pogodbe z Nemčijo.

Zdi se, da je v ameriških krogih močno razširjeno, kljub previdnosti in pridržkom, optimistično pričakovanje glede možnosti, da se napravi kakšen pozitiven korak naprej. «New York Times», ki že več dni objavlja skoro vsak dan uvodnik, ki je naklonjen iskanju sporazumov z ZSSR, nudi danes svojim čitateljem uvodnik z naslovom «Zbližanje z Moskvo», v katerem je rečeno, da utegne priti v bližnjih mesecih do bistvenega preobrata v sodobni zgodovini», če se bo izkazalo, da je točna ocena, ki jo vsebujejo poročila iz diplomatskih virov.

Pred splošno stavko železničarjev v ZDA

WASHINGTON, 8. — Minister za delo Willard Wirtz je danes sporočil tisku, da so sindikati ameriških železničarjev zavrnili načrt poravnave spora, ki ga je predložila zvezna vlada, da bi se izognili splošni stavki železničarjev, predvideni za četrtek. Načrt so predložili v petek upravi železnic in petim sindikatom železničarjev. Železniške družbe so sprejele ta načrt brez pridržkov.

Minister za delo je takoj obvestil Kennedyja, ki se je takoj vrnil v Washington iz Cape Coda, kjer je bil na daljšem oddihu. Minister za delo se bo sestal jutri s Kennedyjem, da bi mu poročal o razvoju položaja.

Spor med železniškimi družbami in sindikati je nastal v zvezi s skoraj popolno zamenjavo lokomotiv na paro z Dieslovimi lokomotivami na vsem ameriškem železniškem omrežju. Po mnenju družb so kurjači postali nepotrebni, medtem ko železničarji zatrjujejo, da je kurjač sedaj postal pomočnik strojevodje.

Prevladuje mnenje, da se bo Kennedy obrnil na kongres in zahteval, da odobri nujnostne ukrepe, da bi preprečili stavko železničarjev.

ZDA blokirale imovino državljanov Kube

WASHINGTON, 8. — Ameriško zunanje ministrstvo je danes potrdilo, da je zakladno ministrstvo — na zahtevo državnega tajnika Ruska — prepovedalo finančne transakcije s Kubo in blokiralo vso kubansko imovino v ZDA, kakor tudi v podružnicah ameriških bank v tujini. S tem ukrepom nameravajo povečati gospodarsko izolacijo Kube. Gre za približno 33 milijonov dolarjev; od teh pripada kubanski vladi okrog 20 milijonov, drugo pa zasebnim kubanskim državljanom. V ameriških političnih krogih zatrjujejo, da se je Castro posluževal tega denarja za prevratniško dejavnost v državah Latinske Amerike. Hkrati so blokirali tudi nepremičnine kubanskih državljanov v ZDA.

Kadar v Moskvi

BUDIMPEŠTA, 8. — MTI poroča, da je predsednik madžarske vlade Kadar odpotoval danes v Moskvo. Kadar vodi strankino in vladno delegacijo na prijateljski obisk v SZ, kamor sta jo povabila centralni komite SZ in sovjetska vlada.

Umrl je dr. Anton Vovk ljubljanski nadškof

LJUBLJANA, 8. — Po hudi bolezni je 7. julija ponoči umrl ljubljanski nadškof dr. Anton Vovk. Dr. Vovk je bil posvečen za škofa prvega decembra 1946. leta. Ko je ljubljanska škofija proslavljala 500. obletnico svojega obstoja in bila povišana v nadškofijo, je bil imenovan za ljubljanskega nadškofa.

POLOŽAJ V SIRIJI

Gen. Ziad El Hariri odstranjen

Vodil je Naserju naklonjene kroge - Baje bo v Parizu prevzel važno diplomatsko funkcijo - Stranka Baas obdrži nadzorstvo nad vso sirsko politiko

DAMASK, 8. — Obrambnega ministra in šefa generalštaba sirske vojske generala Ziada El Haririja so danes razrešili obeh funkcij. General je odpotoval z letalom iz Bejruta v Pariz. Na vprašanje nekega novinarja je dejal, da gre v Pariz «iz zdravstvenih razlogov» in ni hotel dati nobene izjave o položaju v Siriji.

Tako se je za sedaj končal spor med Haririjem, ki je bil na čelu Naserju naklonjenih krogov, in revolucionarnim svetom, ki je v rokah socialistične stranke Baas.

El Hariri je zahteval v svojem imenu in v imenu svojih prijateljev razdelitev oblasti med stranko Baas in «drugimi unionističnimi skupinami», kakor tudi sestavo vlade, ki bi ji predsedoval Salah Bitar, v kateri bi bila le polovica ministrov pripadnikov stranke Baas, njena naloga pa bi bila, da razpiše splošne volitve. El Hariri pa v tem ni uspel. Stranka Baas je tako obdržala nadzorstvo nad vodstvom notranje in zunanje politike Sirije.

Egiptovska agencija «MEN» poroča, da je general El Hariri zapustil Damask, «da bi prevzel novo funkcijo v sirskem veleposlaništvu v Parizu»; vest dodaja, da ga je ob odhodu pozdravil predsednik vlade Salah Bitar in drugi višji častniki. Po vesteh iz Damaska, so generalu poverili diplomatsko nalogo v inozemstvu, vendar pa niso s tem v zvezi izdali nobenega uradnega sporočila.

Libanonski tednik «Al Moharer», ki je naklonjen Egiptu, izjavlja, da je stran'a Baas z namenom, da bi poravnala nasprotja med obema tendencama, ponudila v preteklih dneh Naserju naklonjenim elementom nekatera mesta v revolucionarnem svetu in v vladi ter predlagala imenovanje komisije, ki bi proučila zadevo 47 Naserju naklonjenih častnikov, ki so jih v maju odslovili iz vojske ali premestili. Obe ponudbi so Naserju naklonjeni krogi odločno odklonili.

Nacist Globke pred sodiščem

Obtožen je množičnega uničevanja židov

BERLIN, 8. — Davi se je začela pred vrhovnim sodiščem Nemške demokratične republike obravnava proti državnemu tajniku zvezne vlade v Bonnu Hansu Globkeju, staremu 65 let. Globke je Adenauerjeva desna roka in je obtožen vojnih zločinov, genocida, zločinov proti človeštvu. Na podlagi kazenskega zakonika Vzh. Nemčije utegnejo Globkeja obsoditi na smrt.

Obtožnica pravi, da je Globke s svojim delovanjem med leti 1932 in 1945 postal soodgovoren za likvidacijo 6 milijonov Poljakov. 1.050.000 sovjetskih državljanov. 140.000 francoskih Židov, 53 tisoč avstrijskih Židov, 64.000 jugoslovanskih Židov, 25.000 čeških Židov itd. Leta 1933 je pomagal sestavljati zakone, ki so privedli k nacistični diktaturi. Od leta 1932 do leta 1938 je pomagal tolmačiti rasistične zakone, izdane v Nuernbergu. Pomagal je tudi izolirati in registrirati nemške državljane židovskega porekla. Ko so nacisti zasedli razne dežele, je s svojo razlago o državljanskih pravicah pripomogel k uničenju celih nacionalnih skupin.

Sodišču v vzhodnem Berlinu predseduje Heinz Toeplitz. Na procesu so navzoči opazovalci in strokovnjaki iz 23 držav.

Prvi dan procesa je bil posvečen prvim etapam «politične kariere» obtoženca. Obtožnica mu očita, da je bil ves čas svojega službovanja predan antisemitski ideji ter da je podprl Hitlerjevo in Himmlerjevo politiko uničenja Židov. Predsednik Toeplitz je prebral vrsto dokumentov, ki kompromitirajo obtoženca in ki izvirajo iz nemških predvojnih arhivov in iz nemškega vrhovnega poveljstva za časa druge svetovne vojne.

IZID PREDSEDNIŠKIH VOLITEV V ARGENTINI

Illia (Ljudska radikalna unija) je prejel največ glasov

Sledijo mu: Alend (Nepopustljiva rad. unija), Aramburu (Unija argentinskega ljudstva) in bele glasovnice (peronisti), ki jih je manj kot so napovedovali - Šele čez tri tedne bo 476 «velikih volivcev» izvolilo predsednika

BUENOS AIRES, 8. — Po zadnjih podatkih predsedniških volitev so posamezne stranke — po preštetju čez 6 milijonov ali 90 odst. glasov — prejele naslednje število glasov:

PEDRO ARAMBURU

Ljudska radikalna unija, ki jo vodi Arturo Illia: 2.286.545.

Nepopustljiva radikalna unija, ki jo vodi Oscar Alend: 1.477.387.

Unija argentinskega ljudstva, ki jo vodi gen. Pedro Aramburu: 1.282.259.

Bele glasovnice, ki so jih dali v glavnem peronisti: 1.354.839.

Glavno presenečenje volilnega izida je razmeroma majhno število belih glasovnic, s katerimi so hoteli Peronovi pristaši ponovno dokazati, da imajo še vedno močno oporo v državi. Število belih glasovnic je namreč mnogo nižje kot so peronisti predvidevali in napovedovali. Prejeli pa so nekaj več kot polovico glasov, ki jih je prejela Ljudska radikalna unija pod vodstvom Artura Illie. Zaradi tega je največ pridobila prav ta unija, ki ji sledi Nepopustljiva radikalna unija, katera je uradno še vedno stranka bivšega preds. Frondizija, v resnici pa je postala stranka Oscarja Alendeja, ker Frondizijeva direktiva, naj se njegovi pristaši vzdržijo glasovanja, ni imela uspeha.

Po drugi strani pa je prišel na tretje mesto gen. Pedro Aramburu, za katerega so napovedovali, da bo prejel največ glasov. Zato je zelo verjetno da na volitvah za predsednika, ki bodo čez tri tedne in ki ga bo vodilo 476 članov danes izvoljenega volilnega sveta, ne bo izvoljen. Po tretji strani pa delna zmaga Ljudske radikalne unije, ki ima samo relativno večino, morda prav tako ne bo zadostovala, da bi bil izvoljen njen voditelj Arturo Illia. Obstaja pa možnost njegove izvolitve, če pride med obema radikalnima strankama do pomiritve. V tem primeru bi dale volitve zadovoljivo rešitev in omogočile vzpostavo režima tako imenovanih «srednjih slojev», ki imajo v svojem programu določene najnujnejše socialne reforme.

Komentatorji volilnih izidov pripominjajo, da «aritmetični rezultati» ne bodo avtomatično vplivali na 476 «velikih volivcev», ki bodo čez tri tedne volili predsednika republike. Možno je namreč, da bo prišlo do takih kombinacij in kompromisov, ki jih danes ni moč predvidevati.

Bandung, Beograd, Adis Abeba

Za uvod po spominu nekaj besed iz govora tanganjiškega predsednika Njerera; po spominu zato, ker je Njerere svoj govor prinesel na oder v žepu ter ga tamkaj tudi pustil. Uradna verzija njegovih besed se je zatorej razlikovala od dejanske, predvsem pa v natisnjenem materialu ni bilo obilice figur, s katerimi je Njerere olepšal svoj tehtni govor ter žanj dobil lep aplavz. «Ko smo bili nekateri od nas še v šoli — in vsi med nami niso imeli priložnosti hoditi v šolo,» je menil Njerere, «je bila zgodovina Afrike, ki smo se je učili, glorifikacija tiste Evrope, ki je Afriko najhuje ponižala».

V teh kratkih besedah je Njerere povedal skoraj vse, kar je bilo treba vedeti o srečanju v Adis Abebi: da celina ni imela tistega, kar bi gledano z evropskimi očmi, imenovali normalen razvoj, da jo še vedno teži dediščina starega ponižanja in da je končno namen bodočega afriškega sodelovanja dati celini tisto, kar ji je bilo v preteklosti v primerjavi z bolj srečnimi območji sveta odtegnjeno; mimogrede je Njerere s prav istimi besedami opozoril na dinamiko afriškega razvoja, saj ljudje, ki še včeraj niso imeli priložnosti sedeti v šolskih klopeh, danes že sami vodijo svoje dežele.

In še je menil Njerere: «Nekateri bodo porekli, da naša Ustanovna listina ni dovolj revolucionarna. Kaj pa sploh je dovolj revolucionarno?» Revolucija je preskok v novo kvaliteto, če pa hočeš v korak s časom, moraš po njej odpreti vrata evolutivnemu razvoju. Tanganjiški predsednik je poveda·, tistim, ki so nasprotovali ustanovitvi organizacije, češ da ni dovolj napredna, da je v danem položaju najbolje poskrbeti za obliko ter v njenem okviru nato poskrbeti za ustrezen napredek. To bi bil hkrati lahko tudi zaključek, ne samo uvod: kot je znano, so se šefi držav po desetdnevnih ugibanjih 260-glavega novinarskega zbora odločili ustanoviti Organizacijo afriške enotnosti, ki očitno že funkcionira in ki bo kot vse kaže, postala sredstvo pritiska naprednih in prosvetljenih afriških voditeljev na konservativne, sredstvo boja zoper ostanke kolonializma in pojave neokolonializma, sredstvo naporov za skladen razvoj Afrike ter končno sredstvo prizadevanj za novo vlogo črne celine v svetu.

Naivno bi bilo zapisati, da bo 2. maj ostal zapisan v afriški zgodovini s takšnimi ali drugačnimi črkami. Datum je sam po sebi le datum na poti, ki se je začela že mnogo prej in na katere vijuganje so vplivali razen objektivnih činiteljev tudi mnogi subjektivni. Zamisel sama izvira iz skupine kasabianških držav in je naletela na ugoden odmev v Etiopiji, Sudanu in Tanganjiki ter Ugandi ter so jo končno sprejele države brazzavilske skupine.

Med subjektivnimi činitelji, ki so pripeljali do sklicanja konference, je treba na prvem mestu omeniti željo etiopskega cesarja, da skliče prvo vseafriško konferenco v etiopski prestolnici ter naredi po ustanovitvi Organizacije afriške enotnosti iz Adis Abebe center afriške politike; vizionarstvo Nkrumaha, ki želi videti Afriko že v kar najbližji prihodnosti kar najtesneje povezano, ki govori o združenih državah Afrike z afriškim parlamentom, ki naj bi imel široka politična pooblastila ter številne suverene pravice; praktični duh Njerera in Oboteja, ki vidita v organiziranju afriških držav nadaljnji korak h krepitvi afrištva in dejanske samostojnosti, v organizaciji afriških držav pa sredstvo pritiska na tiste afriške voditelje, ki capljajo za možnostmi razvoja, na tiste, ki se vdajajo manevrom neokolonializma ter končno na tiste, ki so še vedno povezani s starimi kolonialističnimi vezmi; prizadevanja arabskih držav, ki žele najti svoje mesto in svojo vlogo v okviru Afrike, katere bistveni del je «črn» («Sahara», je nepričakovano dejal libijski prestolonaslednik, ki je zastopal bolnega kralja Idrisa, «ne sme biti pregrada, marveč mora postati most med nami in vami»); in končno tudi željo mnogih državnikov, katerih imena se ne morejo meriti z imeni etiopskega cesarja, Nkrumaha, Njerera, Keite in drugih, in ki so pogosto prihajali na dan s presenetljivo naprednimi stališči, da bi našli svoj glas v zboru velikih.

Objektivnih činiteljev je kajpada mnogo več in vseh ni moč zajeti, ker so preveč konkretni. Malokdo ve, da je moč telefonirati iz Kampale (Uganda) v sosednjo Usumburu (Brundi) le preko Londona, Bruslja in Leopoldvilla; da ima bivša britanska Vzhodna Afrika dve železnici, skupaj dolgi več kot 2500 milj, da pa je moč priti iz Dar es-Salaama v Nairobi praktično le z letalom — obe vežeta celino z morjem in sta ne simbol komunikacijskih potreb, marveč postopnega utrjevanja kolonialne oblasti v notranjosti; da mora Gana — in to so hujši primeri — kupovati bombaž za predilnice na londonskem trgu, namesto da bi ga kupila neposredno v Tanganjiki ali Ugandi; da grozi Afriki, da se ji bo v nekaj letih zaradi neskladnosti planiranja in razvoja nabralo skoraj preveč tekstilnih tovarn; da morajo Afričani še vedno hoditi na šolanje v tuje dežele in da jih je med temi mnogo, ki takšno šolanje še vedno neuvidevno izrabljajo za takšno ali drugačno indoktrinacijo; da je zaradi pomanjkanja strokovnjakov v upravnih mašinerijah še vedno mnogo bivših kolonialnih uradnikov; da so mnoge od teh mašinerij skorajda nedotaknjene in da jih je treba priključiti le bivšim kolonialnim centralam ki že delujejo kot skladni stroji za obstrukcijo; da se državni sektor gospodarstva razvija prepočasi, ker država nima sredstev; da Južnoafriška republika zaradi neenotnega bojkota afriških držav še nič ne kaže, da misli popustiti; da prav isto velja za portugalske kolonije — medtem ko države vzhodne Afrike še slišati ne marajo o stikih s Salazarjem, je kongoška vlada še vedno uradno povezana s fašistično-kolonialnim režimom; da ima Afrika številne skupne probleme in da mora zato skupno nastopati v svetovnih organizmih; da bi ji moral enoten nastop izbojevati pravičnejše zastopstvo v OZN in njenih organih; da je njen ekonomski razvoj drag in problematičen in da sta skladna uporaba materialnih sredstev ter enotno planiranje zaradi tega postala imperativna; da je Afrika še vedno nekajkrat razcepljena: na osvobojeno in neosvobojeno, na arabski sever in črni jug, na Monrovijo in Brazzaville in Casablanco; in še in še.

Predzadnji med govorniki, malijski predsednik Modibo Keita, se je odločen v besedah in koraku pojavil na odru potem, ko ga je tjakaj povabil predsednik tistega zasedanja, senegalski predsednik Senghor. Ni treba posebej pojasnjevati, da so odnosi med Malijem in Senegalom že precej časa napeti in razmere na mejah obeh držav včasih krvave. Keiti ni ušla ta podrobnost: «Kako pomembna je naša konferenca, dokazuje že dejstvo, da me je na govorniški oder povabil senegalski predsednik — prav gotovo veste, da z njim že precej časa nimam prijateljskih odnosov...». Ko je Keita končal, mu je Senghor stopil nasproti in oba nekdanja politična zaveznika v protikolonialnem boju sta se objela.

Afrika na konferenco ni prišla enotna in njena razcepljenost je neposredno posledica kolonialne dediščine. V neslogi med afriškimi državami navadno odseva zakulisno delovanje bivših kolonialnih gospodarjev in le malo je želel na «črni celini», ki bi svoje državne proračune plačevale z lastnimi sredstvi. Večina dobiva denar za kritje proračunskih stroškov od nekdanjih metropol in zato ni čudno, da je pogosten refleks afriškega politika: «To lahko storimo, tega pa ne moremo, sicer bomo ob denar». To so tuji vplivi na «črni celini» ter so edini krivec za tiste razlike, ki jih opisujejo kot bistvene.

Na konferenci se je znašlo nekaj skupin držav. Dvanajst nekdanjih francoskih kolonij je trenutno povezanih v tako imenovano brazavilsko skupino in imajo poseben položaj v Skupnem evropskem trgu. Pet drugih — Gana, Nigerija, Sierra Leone, Uganda in Tanganjika — se šteje med bivše britanske posesti ter uživajo ugodnosti članic britanske Skupnosti narodov. Šest severnoafriških držav je združenih v Arabski ligi. Te in pa druge države so bile doslej povezane tudi po politično-regionalnih grupacijah. Dvanajst bivših francoskih ter še sedem drugih sestavlja monrovijsko skupino, medtem ko je šestorica držav iz severne in zahodne Afrike oblikovala kazablansko skupino. Prva se zavzema za politično in gospodarsko sodelovanje z bivšimi metropolami, druga pa temu nasprotuje ter se trdno drži načel nepovezovanja. Prva si je prizadevala na konferenci dati poudarek ekonomskim, druga pa političnim vprašanjem enotnosti.

Ta razbitost pa se v dokumentih konference ni poznala. Se manj v zadnjih dogodkih na katere je vplivala konferenca: na sestanku Mednarodne organizacije dela je prišlo do prve ostre enotne akcije zoper Južnoafriško republiko — verjetno prve v seriji podobnih akcij. Razlik samih pa konferenca sama ni mogla odpraviti. Kdor je pričakoval kaj podobnega, je pričakoval preveč. Pač pa je dala konferenca organizem za odpravljanje razlik; dala je organizem, v katerem se bodo uvelj·ijale napredne in prosvetljene afriške sile na račun konservativnih neafriških. Dokumenti konference v Adis Abebi sami pa so pokazali, da se afriški voditelji niso zadovoljili samo z enotnostjo akcije, marveč so si za cilj zastavili tudi enotnost razvoja celine; z drugimi besedami — ne samo skupen nastop v ZN, ne samo enotna akcija zoper Južnoafriško republiko in Portugalsko, marveč tudi enotno planiranje, afriški skupni trg, afriška banka za razvoj in podobno. In prav v tem je dokaz, da je Adis Abeba posvetila perspektivnim ciljem prav toliko pozornosti kot neposrednim nalogam; v dinamičnem in naglem razvoju celine bodo namreč perspektivni cilji v razmeroma kratkem času postali neposredne naloge.

Kje začeti: odgovor je konferenca dala sama. Gre za načelo, ki ga je omenila večina govornikov, za iskanje skupnega imenovalca v vseh aspektih ekonomske, politične in vojaške enotnosti, za celinski program družbenega in gospodarskega razvoja, pospeševanje medsebojne trgovinske menjave, gradnjo komunikacij vseh vrst. V odnosu do sodobnega svetovnega dogajanja gre v okviru teh najneposrednejših in najnujnejših akcij za dosledno izvajanje politike nepovezovanja z bloki. V tej zvezi se srečanje v Adis Abebi pridružuje srečanjema v Bandungu in Beogradu ter skupaj z njima vnaša novo kvaliteto v mednarodne odnose sodobnega sveta.

M. S.

(Iz «Naših razgledov»)

Za časa argentinskih volitev so oblasti sprejele obširne varnostne ukrepe. Policijske sile so zastražile javna poslopja in strateške točke v Buenos Airesu. Na sliki vidimo vojake na straži pred telefonskim uradom

PROCES PROTI ITALIJANSKEMU FIZIKU MARTELLIJU V LONDONU

Obtoženec je odločno poudaril da ni nikoli dajal informacij

Trdil je tudi, da ni imel pri svojih raziskovanjih opravka s tajnim materialom

LONDON, 8. — Danes se je ponovno pričel proces proti italijanskemu fiziku Giuseppu Martelliju, ki so ga obtožili, da se je pripravljal, da bo kršil zakon o državnih tajnostih. Sodna dvorana je bila natrpana z občinstvom. Obtoženec je bil videti nekoliko utrujen; govoril je tiho in zdelo se je, da se je moral truditi z izgovarjavo v angleščini. Nadaljeval je s pripovedovanjem o dogodkih, ki ga je prekinil pretekli petek, ko je bil proces odložen. Povedal je, da se je spomladi leta 1961 obrnil na svojega pravnega zastopnika in obrazložil položaj, ki je nastal iz njegovih odnošajev s Pamelo Rothweel. Medtem pa se je njegova žena odrekla službi na sovjetskem veleposlaništvu, zaradi česar je zabredel v finančne težave. Zato se je obrnil na sovjetskega kulturnega atašeja in je končno dosegel, da so ženi izplačali plačo za zadnji mesec službe. Na vprašanje branilca je Martelli povedal, da je srečal marca in maja 1961 Rusa Karpekova, kateremu je povedal, da pojde v Muenchen in Salzburg na neke kongrese. Karpekov mu je takrat dejal, naj gre na Dunaj, kjer bo na nekem naslovu srečal neko osebo, ki mu bo povedala nekaj prijetnega.

Martelli je nato ponovno obtožil Karpekova, da mu je grozil ter mu rekel, «da Rusi ne pustijo tistim, ki nočejo več sodelovati z njimi, niti časa, da bi se lahko kesali». Martelli je nato nadaljeval pripovedovanje o svojih družinskih homatijah in o sporih z ženo. Zato se je vrnil iz Italije v London zelo zaskrbljen in živčen. Martelli je nato omenil sestanek z neko osebo v Nemčiji in na Dunaju. Dunajski neznanec ga je tudi predstavil ruskemu znanstveniku Romanovskemu. Z njim sta govorila o fiziki plazme. Martelli je nato pojasnil, kako so mu Rusi razložili uporabo šifr, niso mu pa povedali, zakaj bi služile. Leta 1961 je bil tudi pet dni v ZDA, kjer se je udeležil neke konference. Takrat so mu ponudili delo v nekem laboratoriju v Princetonu, ki pa ga je zavrnil, ker je šlo za neke tajne raziskave.

Obtožencu so nato pokazali nekaj notesov, v katerih so bili razni naslovi. Šlo je za kraje, v katerih se je sestajal s Karpekovom. Ta mu je tudi svetoval, kje naj bi se «koristno zaposlil». Zadnjič je videl Karpekova maja 1962, ko mu je ta povedal, da mu bo ob njegovem obisku v Bruslju neka oseba izročila pismo s podpisom «Kraft». Takrat mu je Karpekov tudi izročil zavojček cigaret, ki je vseboval koščke papirja s podatki o širjenju sporočil, ni mu pa povedal, kdaj naj bi jih uporabljal. Ta material je shranil v predalu svoje pisalne mize v laboratoriju v Culhamu, kjer ga je tudi našla policija. Na vprašanje zagovornika je obtoženec izjavil, da ni nikoli uporabil tega materiala za sprejemanje ali oddajanje poročil.

Poleti 1962 se je sestal v Bruslju z nekim Agrefennijem, ki mu je izročil omenjeno pismo s podpisom «Kraft». Agrefenni mu je samo dejal, da služba pri Evratomu ni primerna za takega znanstvenika, kot je on. Nato so ga vprašali, kako je bilo s čevlji, ki so imeli luknje v peti. Povedal je, da jih je kupil leta 1962 v Italiji ter da ni nikoli vedel, da imajo luknje. Zato se jih tudi ni nikoli posluževal, da bi vtaknil vanje kaka poročila. Fizik je nato orisal še stike z nekaterimi drugimi osebami in zlasti z Agrefennijem v Bruslju. Na vprašanje zagovornika je fizik Martelli ponovno poudaril, da ni prišel pri svojih raziskavah nikoli v stik z materialom, ki ga opredeljujejo za tajnega. Končno je obtoženec odločno tajil, da bi bil oddal kaka poročila, da bi škodoval Angliji, in da bi sploh nameraval poslati kakšna poročila.

Proces se bo nadaljeval jutri.

Smrtne nesreče v planinah

V steni Rosega, ki strmo pada v globino kakih 800 m in ki je eden izmed vrhov gorovja Bernina, sta se v nedeljo smrtno ponesrečila vešča plezalca iz Coma Cairoli in Mistò. V steno sta šla s švicarske strani in sta začela plezati v nedeljo zjutraj, ko se je začelo svitati. Stena je ena izmed najtežjih in najbolj nevarnih, ker padajo z nje kosi ledu. Nesreča se je zgodila okrog poldne. Skupina alpinistov neke druge naveze je opazila, kako sta alpinista nenadoma zdrknila po steni in se nato ubila na ledeniku v vznožju.

V nedeljo sta se ubila na neki steni v kantonu Vaud v Švici tudi dva švicarska turista, ki sta padla 200 m globoko, ker se jima je utrgala vrv.

V avstrijskih Alpah so se v nedeljo ubili štirje alpinisti, od katerih trije nemški in en avstrijski.

V steni Bele špice pri Višu je izgubil življenje 25-letni Beljačan Gerhard Kleinsaser, ki je zletel nekaj metrov v globino in bil na mestu mrtev. V steni mu je spodrsnilo in čeprav je vrv zdržala, si je razbil lobanjo ob udarcu v skalo. Kleinsaserjevo truplo je kasneje rešila iz stene skupina gorske reševalne službe iz Beljaka.

REKORD SMRTNIH NESREČ

Kar 537 mrtvih na cestah ob «dnevu neodvisnosti» v ZDA

Številne cestne nesreče tudi v Italiji

NEW YORK, 8. — Ob «dnevu neodvisnosti» v ZDA je bilo letos največje število cestnih nesreč, kar jih pomni zgodovina. Tokrat so imeli Američani pravzaprav štiri dni praznika, ker je prišel ta dan na četrtek in so tako potegnili počitniški «most» do nedelje. Skupno se je ubilo na ameriških cestah od četrtka do nedelje 537 oseb. Lani je bilo ob teh kratkih počitnicah v ZDA samo 509 mrtvih zaradi cestnih nesreč.

V nedeljo je bilo precej smrtnih nesreč tudi v Italiji. Na tako imenovani «jezerski cesti» pri Rimu sta trčila dva avtomobila 1100. Na prvem so se peljale štiri osebe, na drugem pa kar devet, med katerimi so bili štirje otroci. Pri trčenju so se smrtno ponesrečili samo potniki prvega avtomobila, in sicer kar trije: vozač Umberto Paccapelo, star 27 let, Vittorio Di Domenico in Piero Colachi, ki je podlegel smrtnim ranam v bolnišnici. Tudi na «cesti sonca» sta trčila dva avtomobila nedaleč od Parme, pri čemer se je ubil šofer Michele Birolo, star 43 let, iz Bielle. Z njim so bili štirje potniki, ki so bili vsi ranjeni.

V Apuliji blizu mesta Lecce je neki kamion naravnost zmečkal avtomobil «dauphine», ki ga je vozil Attilio Schirinzi in na katerem so se peljali štirje delavci, ki so šli na delo. Pri tem so bili mrtvi vsi štirje delavci: Luigi Gianchero, Ilario Ruggieri, Vito Manso in Santo Russo, vsi iz Scorrana, medtem ko je šofer hudo ranjen. Vozača kamiona so aretirali.

Novi primeri rasne diskriminacije v ZDA

Baltimora, 8. — V ZDA še vedno preganjajo ljudi, ki se borijo proti plemenski diskriminaciji. Policija v Baltimori je aretirala skupino 60 belcev in črncev, ki se niso hoteli oddaljiti iz zabavišča, ki je pridržano samo za belce. Iz istega razloga so že prejšnji teden aretirali 280 demonstrantov.

Zanimiva preizkušnja Belgijca v angleških teritorialnih vodah

BRUGES, 8. — Občinski svetovalec Victor de Paepe, ki je lastnik ribiškega čolna «Kralj Karel II.», je sklenil, da bo povzročil poseg angleških oblasti proti sebi. Njegov namen je, doseči od angleških sodišč priznanje veljavnosti nekega privilegija, ki ga je angleški kralj Karel II. podelil pred 300 leti belgijskemu mestu Brugesu. Ribiški čoln, ki je odplul davi iz pristanišča Zeebrugge, bo jutri nastavil svoje mreže v angleških teritorialnih vodah v zalivu Seaford v Sussexu.

Victor de Paepe, ki pluje na ribiškem čolnu skupno s tremi prijatelji, je medtem poslal dve brzojavki kraljici Elizabeti in predsedniku angleške vlade Mac Millanu. V teh brzojavkah pojasnjuje, da njegov poskus ribolova v angleških teritorialnih vodah nima nič opraviti z morskim roparstvom. Občinski svetovalec se namreč sklicuje na odredbo od 10. julija 1666, ki je dovoljevala 50 ribičem iz Brugesa, da lahko ribarijo v angleških teritorialnih vodah v znak hvaležnosti za pomoč, ki jo je mesto nudilo angleški kroni v ponovni osvojitvi prestola po dinastiji Stuart.

Svoj čas je sam angleški ministrski predsednik Mac Millan pisal Victorju de Paepeju ter ga opozoril, da nima odredba Karla II. več nobene veljave. Tudi belgijski minister zunanjih zadev je odsvetoval svetovalcu iz Brugesa to pustolovščino. Sedaj bomo videli, kaj bodo storile angleške oblasti, ki so tako formalistične.

Smrt zaradi shujševalne kure

SAVONA, 8. — Zaradi shujševalne kure je umrla 20-letna Anna Barbone iz kraja Trucco pri Ventimiglii. Pred nekaj dnevi je začela shujševalno kuro s sredstvi, ki jih še niso ugotovili. V soboto ji je postalo slabo in sestra, ki je prišla k njej na obisk, jo je končno prepričala, da je šla v bolnišnico v Savono. V začetku se je zdelo, da ne bo nič hudega, toda danes zjutraj je dekle nenadoma umrlo.

«Ponorelo» letalo so ujeli z lasom

KOPENHAGEN, 8. — Na danskem letališču v Arrhusu se je pripetil kaj čuden dogodek, ki je bil podoben ameriškemu «rodeu». Nekemu turističnemu dvokrilnemu letalu so popustile zavore, medtem ko je pilot spravil v pogon motor. Pilot ni utegnil skočiti na letalo, ki je začelo leteti in delati obrate z okrog 50 m premera. Ko si niso vedeli pomagati drugače, so začeli streljati s puško v letalo da bi prelukn jali zalogo bencina. Končno je osebju na letališču uspelo, da je z «lasom» ujelo krilo letala in je pilot lahko skočil vanj ter prekinil stik z motorjem.

Angleški kaplar pobegnil v Vzhodno Nemčijo

LONDON, 8. — Neki glasnik angleškega vojnega ministrstva je izjavil, da je kaplar Brian Patchett, ki je pripadal britanski obveščevalni službi in ki je pred kratkim zbežal v Vzhodno Nemčijo, imel dostop do «zelo tajnih informacij». Patchett, ki je baje zaprosil v vzhodnem Berlinu za politično zatočišče, je odsoten z britanskega letalskega oporišča v Gatowu v zahodnem Berlinu od preteklega torka.

Potopitev parnika v Gibraltarski ožini

GIBRALTAR, 8. — Davi se je potopil v Gibraltarski ožini angleški 3.604-tonski parnik «Patrician», ko je trčil v ameriško ladjo «Santa Emilia» z nosilnostjo 7.251 ton. Brodolomce je vzela na krov ameriška ladja. Do trčenja ladij je prišlo zaradi goste megle. Kasneje se je zvedelo, da je ameriška ladja sprejela na krov 34 pomorščakov, manjkajo pa kapitan, prvi oficir in oficir, ki je bil nameščen pri radijskih zvezah. Boje se, da so utonili. Kljub temu pa nadaljujejo nekatere ladje in vlačilci raziskavanje, da bi jih rešili, če so še živi.

Slika nam kaže dr. Warda, ki je bil «prijatelj in zaščitnik» prostitutke višjega «razreda» Keelerjeve. Ward se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi zvodništva

Nova važna knjiga o sv. Cirilu in Metodu

Ob 1100-letnici sv. Cirila in Metoda je izdala Mohorjeva družba v Celju knjigo «Slovanska blagovestnika sv. Ciril in Metod», ki jo je napisal pokojni dr. Franc Grivec, bivši profesor teološke fakultete v Ljubljani. Grivec je bil strokovnjak na tem področju, saj je za svoja dela užival mednarodno priznanje. Prva njegova knjiga «Slovanska apostola sv. Ciril in Metod» je izšla že leta 1927 in je bila prevedena v več jezikov. Kasneje je napisal še delo «Slovenski knez Kocelj» (1938) in druge knjige, saj je bil velik poznavalec staroslovenske zgodovine.

Knjiga «Sv. Ciril in Metod» šteje 246 strani in je razdeljena na dva dela. Prvi del ima 53 poglavij, drugi del pa navaja vire, ki so služili pisatelju za sestavo knjige. Prvo poglavje govori o Solunu, nakar sledi opis mladosti obeh blagovestnikov, življenje Cirila v Carigradu, prihod obeh apostolov v Panonijo, spletke nemških škofov proti njima, njuno pot v Rim itd. Knjiga je važen vir za poznavanje življenja obeh bratov in takratnega zgodovinskega dogajanja. Zato bo zelo rad segel po nji vsakdo, ki se bo hotel pobliže seznaniti s tema začetnikoma pismene omike vseh slovanskih narodov.

Ustanovitev centra za zgodovino izseljenstva

Pri predsedstvu Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani so te dni ustanovili študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva. Tako smo Slovenci dobili pomembno institucijo, ki bo z zbiranjem zgodovinskega gradiva izpolnila še marsikatere vrzeli in tako z znanstveno obdelavo v celoti osvetlila zgodovino slovenskega izseljenstva. Cilj te institucije je, da zbere vse potrebno gradivo in obdela zgodovino slovenskega izseljenstva v razdobju od sredine 19. stoletja do leta 1941.

Prva pripravljalna dela, ki so se že začela, so usmerjena na obdelavo bibliografije izseljenskega tiska in vsega tiskanega gradiva o izseljencih, dalje na obdelavo statističnih virov za zgodovino izseljevanja ter evidentiranje vseh arhivskih dokumentov, ki pridejo v poštev za izseljevanje.

Delo tega centra bo še zlasti plodno, če bo odprto tudi za izvore izven meja matične domovine Slovencev, zlasti na dokumentarno gradivo, s katerim razpolagajo slovenski izseljenci v raznih deželah, kamor so se naselili. Računati je, da bo vest o ustanovitvi omenjenega študijskega centra naletela na lep odjek pri vseh Slovencih, ki žive izven svoje matične dežele ter da bodo mnogi od njih, ki razpolagajo ali vedo za izvore dokumentarnega gradiva iz zgodovine naših izseljencev, o tem obvestili tudi omenjeni center. Delo tega centra vodi poseben svet, ki mu predseduje akademik, univerzitetni profesor dr. Franc Zwitter.

MILOS MACAROL

Vilaru «Olimp 63»

Znani francoski gledališki režiser Jean Vilar, ki je pred kratkim napovedal svoj odstop z vodstva pariškega nacionalnega ljudskega gledališča, je bil v Messini nagrajen z nagrado «Olimp 1963». Nagrada mu bo izročena v starem gledališču v Taormini 27. julija ob zaključku 9. mednarodnega filmskega festivala v Messini in Taormini. Verjetno je, da bo Vilaru nagrado izročil osebno sam sir Lawrence Olivier, ki je isto nagrado dobil lansko leto in ki letos skupno z drugimi sestavlja žirijo. Poleg Oliviera sestavljajo žirijo Gassman, Gino Cervi, Arthur Miller, Jean Louis Barraul, Sandro De Feo, Anna Magnani, Raoul Radice in Luchino Visconti.

Jugoslovanski film v svetu

Na račun jugoslovanske filmske ustvarjalnosti se je že veliko reklo in to na eni strani pohvalno, na drugi pa tudi kritično. Jugoslovanski film je pač moral skozi najrazličnejše težave vsake nove ustvarjalnosti, toda čeprav preko določenih ovir, je vendarle prodrl tudi izven okvira ožjih meja, saj beležimo te dni zanimivo vest iz Beograda, da so jugoslovanska filmska podjetja v zadnjih desetih letih prodala v tujino kar 150 celovečernih umetniških filmov. Pri nas sicer vidimo razmeroma malo jugoslovanskih filmov, in vendar je Italija na drugem mestu med državami, ki odkupijo največ jugoslovanskih filmov. Poleg v Italijo je Jugoslavija izvozila svoje filme tudi v Francijo, Bolgarijo, Romunijo, Poljsko, Nizozemsko, Svedsko, Dansko, Finsko, Zahodno Nemčijo, Vzhodno Nemčijo, Norveško, Sovjetsko zvezo, Madžarsko, Japonsko, ZDA, Kubo in Anglijo. Po številu filmov, ki jih je odkupila od Jugoslavije, pride za Italijo in Vzhodno Nemčijo kot tretja na vrsto — Kuba.

Poleg raznih družb za razpečevanje filmov so jugoslovanske celovečerne umetniške filme odkupile tudi mnoge televizijske družbe, kot npr. BBC in NBC.

Veliko več kot o celovečernih umetniških filmih se je na svetu govorilo o raznih jugoslovanskih risankah in kratkometražnih filmih. En jugoslovanski risani film je dobil celo Oskarja. Zato ni nič čudnega, če gredo krajši jugoslovanski filmi in risanke še bolj v prodajo kot umetniški celovečerni filmi. Samo od 1957. do danes je Jugoslavija prodala 900 licenc kratkometražnih filmov.

Ivo Andrič na Švedskem

STOCKHOLM, 8. — Jugoslovanski književnik in Nobelov nagrajenec Ivo Andrič je prispel sinoči na privaten obisk na Švedsko. Za časa svojega bivanja na Švedskem bo Andrič obiskal razne kraje in si ogledal kulturne zanimivosti Švedske ter se sestal z uglednimi švedskimi književniki in drugimi kulturnimi delavci. Švedsko časopisje je danes na vidnih mestih objavilo poročilo o prihodu Iva Andriča na Švedsko.

Uspeh «West Side Story» v Moskvi

Ameriški film «West Side Story», ki so ga predvajali včeraj zjutraj izven natečaja na moskovskem festivalu, je dosegel velik uspeh med občinstvom, ki je do zadnjega kotička napolnilo kinodvorano «Rosija». Vodja ameriške delegacije na moskovskem festivalu Stanley Kramer je v kratkem nagovoru pred predvajanjem filma dejal: «V tem filmu boste videli, da smo mi Američani sposobni kritizirati sebe in se norčevati iz nas samih prav tako, kakor kateri koli drugi narod. Mnogo stvari je, ki jih mi Američani ne razumemo, ko gre za Ruse, tudi če imamo do Rusov veliko simpatijo. Menim, da se dogaja enako vam glede Američanov». Kramerjeve besede so navzoči sprejeli s ploskanjem.

Potrjena razsodba o filmu «Il vigile»

Prizivno sodišče v Rimu je potrdilo razsodbo civilnega sodišča, ki je dalo prav znanemu mestnemu redarju Ignaziu Meloneju in njegovim bratom v tožbi proti družbi «Royal film», ki je producent filma «Il vigile» («Mestni redar»). Tožbo proti družbi so bratje Melone vložili, ker so menili, da vsebuje resnične dogodke pa tudi nekatere netočnosti v zvezi z afero «Melone», kar naj bi žalilo njihovo čast. V filmu sta nastopala med drugimi tudi Alberto Sordi in Vittorio De Sica.

Odkritje rimskega stebra

Pri utrjevanju temeljev stare kapele Sv. Sebastjana v kraju Afile pri Subiacu so odkrili velik steber iz rimske dobe, ki je služil za temelj te kapele. Gre za tipičen steber, kakršne so postavljali ob otvoritvi kakšne ceste ali drugega javnega dela. Na stebru sta naznačeni imeni cesarjev Trajana in Hadrijana, ki sta dala zgraditi cesarsko vilo v Arcinazzu in cesto, ki je vodila tja iz Subiaca. Kakor se je dogajalo često v srednjem veku, so steber podrli in ga izkoristili kot gradbeni material za omenjeno kapelo. Inšpektor za starine je zahteval, da se steber odstrani ter da se postavi na kraju, kjer je prvotno stal.

Razstava fresk v Splitu

Prvega julija so v Dioklecijanovi palači v Splitu odprli razstavo kopij jugoslovanskih srednjeveških fresk. Razstavo, ki bo odprta tri mesece, sta organizirala beograjska galerija fresk in zavod za varstvo kulturnih spomenikov v Splitu. V desetih velikih dvoranah so razstavili 140 eksponatov.

FAŠISTI IN VOJAKI PRI POŽIGU «BALKANA»

Sodelovanje vojske s tržaškimi in istrskimi fašiji

Zgovorno pismo puljskega civilnega komisarja - Častniki in njihova sabotaža proti italijansko-jugoslovanskim razgovorom - Mnenje Salveminija

3.

A na to je mogoč samo en odgovor. Sicer pa v mozaiku manjkajoča kocka spreminja v odvečno tudi to vprašanje. Nekaj let kasneje, ko so se podobna dejanja mogla smatrati za «patriotična» ali celo «herojska» in v vsakem primeru zaslužna, se je eden od najhujših kolovodij tržaškega fašizma pohvalil, da je bil on ki je tisto jutro v hotelu najel sobo, vanjo prenesel kovčke z bombami, posode z bencinom in ostalim zažigalnim materialom ter — skupno s svojimi pajdaši — opravil provokatorska dejanja, ki so privedla do napada na hotel in do njegovega uničenja od strani podivjane množice. Ona zažigalna bomba, tako nesmiselno odvržena z okna, ki je zatem še lep čas gorela na kamnitem tlaku, pa predstavlja naprej določenem natančnem nase njegovo hvalisanje gotovo ni nanašalo na nekaj, kar se ni zgodilo.

Celotna kronika dogodkov, od udarca z nožem v srce nesrečnega mladeniča pod oboki občinske palače (kateri udarec, mimogrede povedano, ima vse značilnosti, kot da je prišel od strani kakega «ardita») pa do popolnega uničenja Narodnega doma, vse to dokazuje, da nikakor ni šlo za nenaden in nepredviden izbruh ljudskega srda, marveč za akcijo, ki je potekala po v naprej določenem natančnem načrtu ter izpeljana z rafinirano psihološko in vojaško tehniko.

Kako bi mogli, mimo navadne in skromne kronike, vokviriti te dogodke? Z drugimi besedami, kako jih je moc postaviti v nekem določenem ambientu in kako se povezujejo s takratnimi prilikami ter onimi, ki so tem sledile? Ena od okoliščin, ki se mi zdi, da takoj pada v oči, je različno, oziroma nasprotno zadržanje civilnih in vojaških oblasti. Kvestor — smo rekli — je imel stvarne podatke o tem, kar se je pripravljalo, in je sprejel vse ukrepe, ki mu jih je omogočal njegov položaj, da bi preprečil najhujše. Storil je to «iz razlogov očitne koristi», se pravi — če upoštevamo pomen, ki ga lahko takle izraz ima v birokratičnem jeziku — ker je sledil direktivam, ki jih je prejemal od ministra. Da bi si pa neko službo javne varnosti mogel zagotoviti v njenem ustreznem obsegu, je vselej bil primoran računati tudi na sodelovanje vojaških oblasti.

Sedaj je prav vojaški element tisti, ki je v vsej tej zadevi odigral odločilno vlogo. Vojaški oddelki, ki so jih imeli v pripravljenosti v bližnji vojašnici in ki bi — kot smo videli — morali ščititi hotel «Balkan», v danem trenutku ravnajo prav narobe in s svojo akcijo odprejo fašistom pot k požigu in uničevanju. Se več, poraja se sum, da so tiste posode bencina, do katerih so prišli tako na lahko in tako naglo, prišle prav iz vojašnice. Tihi sporazum med vojaškimi in fašističnimi elementi proti civilnim oblastem Julijske krajine v teh kritičnih dneh izhaja tudi iz dveh drugih dejstev: Dva dni po požigu «Balkana» na pr. je puljski civilni komisar naslovil na vrhovnega poveljnika vojaških enot značilno pismo, v katerem zasebno izraža «politično stališče glede javnega razpoloženja v tem mestu. — Tudi dogodke minule noči, kot one, do katerih je prišlo včeraj — je komentiral — je treba pripisati predvsem ožjemu številu mladih nacionalistov, ki so se oprli na akcije oboroženih vojaških skupin, ki so odkrito sodelovale v nasiljih proti Hrvatom in proti socialističnemu mladinskemu krožku v Montegrande. Izredno škodljivo za naš nacionalni prestiž in za naš sloves tisočletne kulture bi bilo nadaljevati s takšno reakcijo proti hrvaškim izbruhom v Splitu. Dodajam, da bi bil zelo nevaren tudi glede javnega reda in varnosti tak sistem nasilja, ki združuje in spaja v enotno in širšo ter bolj ostro sovraštvo proti nam mržnjo Slovanov ter gnev boljševikov. Zato prosim vašo ekscelenco, naj vloži vso svojo avtoriteto, naj bi vojska bila diskretno opozorjena k bolj pametni disciplini in patriotizmu». Tudi v tem pismu, kot v dispozicijah tržaškega kvestorja, se opažajo politična navodila, ki prihajajo neposredno z ministrstva. In prav v tem je važnost dokumenta.

In tu se postavlja vprašanje, čemu tako različno obnašanje civilnih in vojaških oblasti. Jadransko vprašanje je bilo na diplomatskem področju še vedno odprto, toda vprav tedaj so se začela diskretna pogajanja, ki so morala dovesti do rapalske pogodbe. Medtem pa je bila polemika med obema nasprotujočima si nacionalizmoma na vrhuncu. V Julijski krajini in severni Dalmaciji je vladala uprava premirja z vojaško zasedbo, uuprava, v kateri je bila teža vojaških oblasti prevladujoča tudi zaradi dejstva, ker so bile tu skoncentrirane najboljše sile italijanske vojske. Častnike so v splošnem prevevala nacionalistična občutja in zato so bili častniki glede nacionalnih teženj vse drugače razpoloženi kot za politični kompromis. Zanje je kompromis pomenil odpoved in šibkost in šibka ter popustljiva se jim je zdela vladna akcija.

V pogojih tedanjega razpoloženja ni nič čudnega, da so se v takšnem razpoloženju porodile težnje po «močni vladi», ki bi v svetu znala uveljaviti moč Italije. Zato je bilo treba ohraniti si proste roke za bodoče akcije, sedaj pa na vsak način sabotirati pogajanja, ki so bila v teku. Od tod številno tajno sodelovanje z danunziovstvom in v našem primeru s subverzivnostjo tržaških ter, kot smo videli, tudi istrskih fašijev. Samo dva elementa — vojaški in fašistični — sta si tako rekoč delila vloge. Fašisti so poskrbeli za organiziranje manifestacij patriotičnega ogorčenja, vojaki pa so jih od zunaj podpirali in vzpostavljali «red». In tako se je rodila značilna taktika, s katero so pozneje stare italijanske vodilne plasti privedle fašiste najprej do zmage, nato na oblast. Toda z razliko, da v teh prvih tržaških izkušnjah imamo opravka le s sodelovanjem in sokrivdo visokih vojaških hierarhij, ki so delovale za svoje lastne posebne namene, medtem ko se je pozneje, v ostali Italiji, ves državni aparat od policije do prefektur in sodišča, postavil na isto pot.

Ob koncu bi želel prikazati še mnenje Gaetana Salveminija o teh dogodkih: «Vprašujem se, mi je nekoč pisal, če niso požiga hotela «Balkan» hoteli Giunta in njegovi tovariši, vojaki, da bi sabotirali pogajanja, ki so privedla do rapalske pogodbe: šlo je za fašistično gibanje, ki ga vlada ni hotela. To, kar so hoteli Giolitti in njegovi, je prišlo kmalu pozneje, ko je ta izkušnja dokazala, da se da iz tega marsikaj izvleči.» In na moj odgovor, podprt z uradnimi zgoraj navedenimi dokumenti, je dodal: «Bolj kot na to mislim, bolj sem prepričan, da je bil požig hotela «Balkan» delo, ki je bilo naročeno z Reke in ki so ga izvršili vojaki, da bi sabotirali italijansko-jugoslovanska pogajanja, ki so se malo prej začela. Šele jeseni tega leta je Giolitti ubral to tehniko za svoje druge namene v vsej Italiji».

CARLO SCHIFFRER

(KONEC)

Svojevrsten koncert

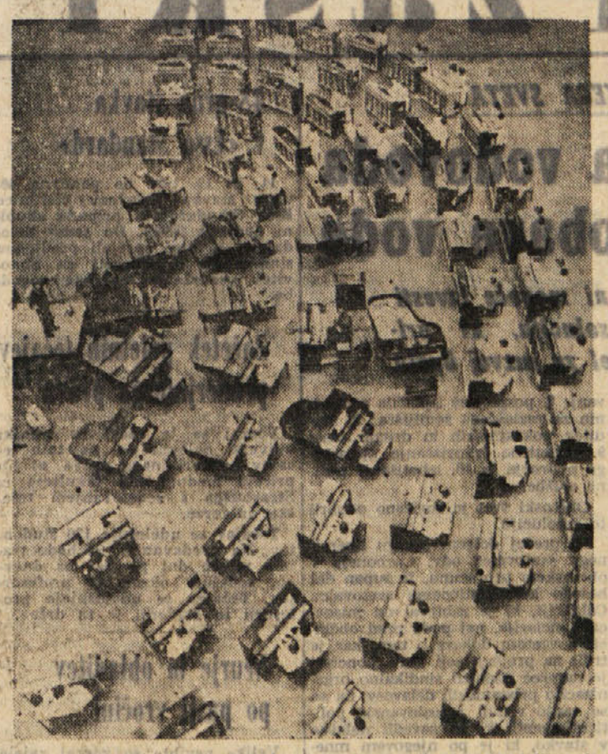

Zares svojevrsten koncert: 75 klavirjev in ob njih dvakrat toliko pianistov, katerih najmlajši so bili stari 8, najstarejši pa 16 let. Zbrali so se v dvorani Rochester v New Yorku

Tuji (t. j. ameriški) kapital v Kanadi

Kanadi je potrebnih pet let, da se gospodarstvo in nato politično osamosvoji - Odkod krik določenih krogov

NEW YORK, julija. — Ostra reakcija dela kanadskega kapitala in njegovih partnerjev v ZDA na sklep kanadske vlade, da se ustavi nadaljnje prodiranje tujega, t. j. ameriškega kapitala v gospodarsko življenje Kanade, je potrdilo nekaj dejstev.

Predvsem je to pokazalo, kako močan je tuji kapital v Kanadi in do kolikšne mere se je del domačega kapitala povezal z ameriškim. Izreden pritisk določenih vodilnih finančnih in gospodarskih krogov Kanade in dela ljudi iz Wall Streeta je prisilil kanadsko vlado, da je svoj sklep umaknila. To je spet primer, kakršnega v kanadski zgodovini še ni bilo, da je namreč kanadska vlada sama umaknila enega od najvažnejših postavk lastnega proračuna, ki ga je pravkar predložila parlamentu v odobritev. In vendar je finančni minister Gordon v imenu vlade priporočil, naj bo to umik začasnega značaja, ker da bo vlada našla način, kako zavreti nadaljnjo infiltracijo tujega kapitala, katerega moč je sedaj tudi sama občutila v enem od največjih sporov poslednjih let.

Vihar, ki se je v teh dneh dvignil, je potrdil splošno znano tezo, ki jo je v času predvolilne kampanje stalno poudarjal finančni minister Gordon, ki je sicer pobudnik sedanjega gospodarskega kursa, da je tuji kapital potreben, ki pa da more postati tudi nevaren za deželo in njeno neodvisnost, brž ko gre čez določeno mejo. Gordon je upravičeno zatrdil, da je ameriški kapital zavzel že takšen položaj, da ima vedno bolj važno besedo na gospodarskem in tudi političnem terenu v Kanadi.

Dogodki zadnjih dni junija so to izrazito potrdili. Ko je obrazložil ukrep o uvedbi davkov od 30 odst. na odtujevanje kanadskih družb, je minister Gordon navedel samo nekaj podatkov, ki dokazujejo, do kod se je ameriški kapital vgnezdil v kanadskem gospodarstvu. 57 odstotkov kanadske industrijske prizvodnje ni več v rokah Kanadčanov, 70 odst. industrije nafte ter zemeljskega plina je v rokah tujega kapitala; 61 odst. kanadskega rudarstva pripada tujcem.

Minister Gordon je prikazal tudi porazne podatke, da je v zadnjih desetih letih odšlo iz Kanade nad štiri milijarde dolarjev na račun dividend in obresti lastnikom tujega kapitala, t. j. lastnikom kapitala, ki so v glavnem v ZDA.

Bivši premier Diefenbaker in njegova konservativna stranka, ki je tako glasno zagovarjala ukrep proti tujemu vmešavanju, sta se odločno postavili proti ukrepu liberalne vlade, ki je v vesedah bil deloma že uperjen k zaviranju prodora ameriškega kapitala. Zaradi tega je ta debata dala še nekaj elementov za oceno deklaracij in konkretnih akcij dveh najmočnejših kanadskih političnih strank.

Posiovni krogi so se v oceni korakov liberalne stranke razcepili. Del teh krogov se je postavil na stran vlade, toda bolj ostro je reagira. tisti del, ki je tesno povezan z Wall Streetom. Pokazalo se je, da je sila tega dela sorazmerna položajem ameriškega kapitala, ki je razprostrl svoje mreže po vsej Kanadi. Minister Gordon je že prej najavil, da bo prvo fazo borbe proti tujemu kapitalu predstavljalo zaviranje njegovega prodiranja v Kanado. Nato bi sledili drugi ukrepi. Po njegovem mnenju je potrebnih pet let, da bi Kanada bolj samostojno stopila na lastne noge, seveda v svojem gospodarstvu. Šele to bo, po njegovem mnenju, moglo prinesti Kanadi popolno politično neodvisnost.

Iz umetnostnih galerij

M. Paolini v «Rossonijevi» in kolektivna pri liberalcih

V poslednjih tednih so v Rossonijevi galeriji razstavljali več ali manj nadarjeni začetniki. Med ta nova imena se uvršča tudi Mario Paolini z zbirko oljnatih pokrajin in cvetlic. Zaenkrat je pa v teh slikah več mladostnega poguma kot slikarskega znanja. In predvsem mnogo močne volje. To je morda tudi jamstvo za boljši razvoj v bodočnost.

Paolini se nam predstavlja neenotno v različnih načinih podajanja, enkrat kot verist, potem pa zopet kot impresionist, ki ga netočna risba ponekod ekspresionistično potvarja. Mislimo, da bi Paolini najbolje napredoval v načinu, kot ga uporablja v slikah Burana in Chioggie. Ako pa bi se barvno bolje omejeval pa v tistih dveh z belimi nagelji in rdečkasto obarvanim morjem.

Razstava, ki zasluži več pozornosti, pa je tista na sedežu liberalne stranke. To pa zaradi tega, ker tam razstavljajo trije učenci tukajšnje umetniške šole, katere namen je vnašati lepoto v najrazličnejše predele življenja. Ako že vzdržujemo to šolo oblikovalcev bodočega obraza našega okolja, bi morali poskrbeti, da se ne porazgube drugam in da ne usahne dejavnost. Stalno razstavišče za njih tako raznolične in uporabne izdelke, ki bi jih bolje seznanjalo z nami, bi bilo zanimivo tudi s stališča turizma.

Luisa Spangaro, namreč, razstavlja izčrpen pogled na Trst iz zraka, naslikan z domiselnostjo polno iznajdljivostjo na svilo. Prefinjeno obarvani so tudi njeni foulardi, pološčenine in zasloni, polni okusa pa njeni okrasi za obleke in izrezljane šahovske figure.

Bolj abstraktno razgibane so pološčenine in zasloni Nevine Casellijeve v svoji dovršenosti uporabljenih tehnik izdelave, v katerih ne zaostaja nadarjeni Zanier, ki se loteva tudi težjih nalog reševanja notranjega opremljanja prostorov in njih dekoracije Škoda, da trud teh mladih ustvarjalcev ostaja skoro neopažen zaradi odročnosti razstavnega prostora, ki le malokoga privabi v tretje nadstropje hiše št. 9 v Ulici Genova. M. B.

SPOMINI IN VTISI UDELEŽENKE S POTOVANJA PO GRČIJI

Na Rodosu muslimanski duhoven - mujezin oglaša ure molitve z zvočnikom

Bogastvo ročnih del na bazarju v Rodosu - Izredna flora - Povratek s pozdravom kapitana ladje in «kapitanovo» večerjo» - Izredna pozornost moštva

2.

Nato smo obiskali Bakov tempelj, za katerega pravijo, da naj bi bil Pozejdonov, toda niti sami ne vedo, čigav da je bil. Ogledali smo si Ulico veleposlaništev in nato videli, toda le košček, Ul. 28. oktobra, ki je najdaljša ulica Aten in meri baje 63 km. Bili smo tudi priča zamenjave straže pred kraljevo palačo. Nato smo si nakupili nekaj spominčkov, pisali razglednice in se vrnili v Pirej in na ladjo. Ko smo nadaljevali pot, smo od daleč videli Kiklade, ki jih je sama skala, le tu pa tam se vidi kako skromno naselje.

Naslednjega dne, t. j. 22. junija, smo bili zgodaj zjutraj na Rodosu. Obdan je z zidovjem, nad katerim je vladalo sedem gospodarjev. Obiskali smo slovite mline na veter, ki se danes služijo za mletje žita. Nadaljevali smo nato proti Philerimosu, ki je 25 km od Rodosa in od tod smo mogli videti turško obalo, čudoviti zaliv Trianta, ki je krasno kopališče. Ker je bilo ozračje nekoliko motno, nismo mogli videti najvišje gore. V Philerimosu smo šli tudi skozi turški del naselja, kjer so vse hiše enake in tako druga ob drugi, da se zdijo kot nekak vlak. Vse hiše so prepleskane z belo barvo, bolje z apnom in so vedno bele, ker jih prepleskajo po dvakrat na leto za božič in veliko noč, včasih pa tudi prve dni maja. V Philerimosu je tudi samostan, ki so ga Nemci skoraj povsem porušili. Italijani pa spet obnovili. Tu se dviga tudi gotska cerkev, ki je na pol grško-pravoslavna, na pol katoliška, v spomin na italijanske vojake, ki so tu padli. V cerkvi je tudi lepa Madona v bizantinskem stilu. Občudovali smo tu ostanke Apolonovega templa, starogrški stadion, tempel Atene itd. Ogledali smo si tudi gosposki del mesta, kjer mora vsak lastnik hiše imeti vsaj tri metre vrta od ceste. Obiskali smo cerkev sv. Frančiška in se nato vrnili proti Rodosu skozi tako imenovana Rdeča vrata. Tem vratom pravijo rdeča zato, ker je Sulejman II. tu žrtvoval na tisoče vojakov, tako da je tod kri «tekla v potokih». Mimo grede smo stopili še po Ulici vitezov, kjer je sedem gostilni različnih narodnosti in sicer provansalska, španska, angleška, italijanska itd. Nekoč so v teh gostiščih imeli spodaj hleve za konje, zgoraj pa sobe. Na vsaki gostilni je bil malteški križ kot grb. Ko smo šli skozi to ulico, smo imeli priložnost občudovati starogrško fontano sredi čudovitega vrta, ki je danes spremenjen v nacionalni muzej.

Obiskali smo tudi turške kopeli, ki pa danes ne delujejo več, pač pa so tu le kot znak preteklosti. Obiskali smo tudi mošejo, okrašeno s čudovitimi orientalskimi preprogami; videli smo na roko pisan koran. V tej cerkvi so tudi čudoviti lestenci, na katerih so nekoč gorele sveče, danes pa gore žarnice. Toda tudi muslimanski duhovnik se je mudernizíral, kajti ne hodi več na minaret oznanjat ure molitve, pač pa opravlja to kar iz mošeje preko zvočnika, ki je napeljan vse na vrh mošeje. Žal na minaret ni bilo dovoljeno.

Obiskali smo zanimivi bazar, kjer je veliko na roko poslikane keramike ter veliko lutk v narodnih nošah in drugih zanimivosti, kot na pr. malih kipcev iz malahita, na roko izdelanih čipk, itd.

Čudovito je tu bogastvo cvetja in to onega izbranega kot na pr. oleandrov, ibiskusov, agav, pa tudi krasnih vrtnic. Sploh je tu flora krasna; cedre, pinije ter tako imenovani «dificus», iz katerega skorje delajo neko mijačo.

Nekdo nam je trdil, da je tu bil tako imenovani «rodoški kolos», eno sedmih posebnosti starega sveta. Bil je posvečen bogu Apolonu, ki pa da ga je neki potres zrušil.

Ko smo obšli Dodekanez, smo se že usmerili proti domu. Občudovali smo razne otoke in tudi otok Iginos z njegovimi značilnimi naselji. V nedeljo, naslednjega dne, smo prispeli v Iteo, še prej smo šli skozi Pirej in Korintski prekop. Ko smo prispeli v Iteo, je večina potnikov odšla v Delfi, da si ogleda znana arheološka izkopavanja, kjer se skozi vso dolino vidijo ostanki Apolonovega templa, starega stadiona in drugi ostanki. S tovarišico pa sva ostali v Itei na kopanju. S plaže je vidna vsa Itea, ki jo obkrožajo gore. Tudi tu je veliko cvetja, oljčnih gajev in druge flore. Ko smo z ladjo nadaljevali pot, smo si v naglici ogledali še Korintski zaliv, Patras, ki je podoben vsem ostalim grškim mestecem, kajti tudi Patras ima stara zidovja in moderne palače. Nato so prišli na vrsto razni otoki in med njimi Itaka, domovina mitičnega Odiseja, na kateri je danes le svetilnik.

Pot se bliža svojemu koncu in vse do Benetk ne bomo več stopili z ladje.

Ze je ponedeljek in ladja veže mirno proti domu. Skoraj vsi smo se kopali v bazenu na ladji, se igrali z žogo ali se sončili. Opazovali smo dalmatinske otoke Korčulo, Vis in Hvar. Zadnji večer je bil nepozaben. Na vrsti je bila «kapitanova večerja» in zaključna zabava. Vsi saloni so bili okrašeni z baloončki in drugimi okrasi in vsi smo si nataknili klobučke, kot bi bili nekje na pustni prireditvi. Kapitan ladje nam je poklonil fotografijo ladje z avtogramom in nas pozdravil v lastnem imenu ter v imenu ladijskega osebja. Sledila je seveda bogata večerja, z edinstveno slaščico «Svetilnik Jedinstva». Sledila je nato glasba s plesom.

Naslednjega dne smo bili že v Benetkah in čez nekaj ur v Trstu. Bilo je zares čudovito potovanje, ki ga ne bomo tako zlahka pozabili. Motorna ladja «Jedinstvo» nam je nudila vse ugodje in kar je še najbolj značilno, komandno in strežno osebje, vsi so bili izredno vljudni. Za to izredno lepo potovanje in za toliko užitkov po moramo še posebej pohvaliti «Primorski dnevnik», brez katerega prav gotovo nikoli ne bi mogli na tako lepo potovanje.

LUCIA LENARDON

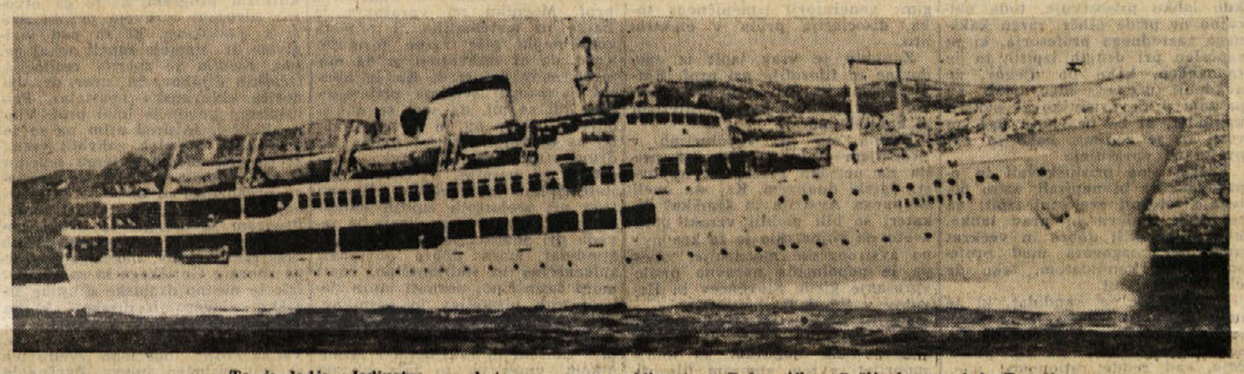

To je ladja «Jedinstvo», s katero smo opravili pot po Dalmaciji, v Grčijo in nazaj do Benetk

Motiv z Rodosa

Spet vohuni v Zah. Nemčiji

KARLSRUHE, 8. — Danes se je pred zveznim sodiščem v Karlsruhe začel «najpomembnejši proces», kar jih je bilo po vojni v Zahodni Nemčiji.

Dva člana «Bundesnachtdiensta» (zvezne obveščevalne službe) in sicer Heinz Felfe in Hans Clemens sta prišla pred sodišče pod obtožbo, da sta deset let zbirala podatke na račun sovjetske obveščevalne službe. Skupno z njima je prišel pred sodišče tudi Erwin Tiebel, ki ga obtožujejo, da je bil kurir med Sovjeti in glavnima obtožencema.

Vsi trije obtoženci so, po obtožnici, bili med vojno v nacistični varnostni službi in Clemens je med vojno poveljeval skupini «SD» ob jezeru Como, kjer se ga še danes spominjajo pod vzdevkom «komski tiger». Koj po vojni je bil oproščen obtožbe proti njemu glede njegove dejavnosti v Italiji in v Adenauerjevi Nemčiji je bil postavljen za načelnika zvezne informacijske službe.

Javni tožilec je izjavil, da so trije obtoženci posredovali Rusom kopije tajnih dokumentov zahodnonemške protiobveščevalne službe, «med katerimi so bili tudi dokumenti, ki so važni za varnost tujih čet, ki se nahajajo v Zvezni republiki».

Felfe, ki je bil skupaj s Clemensom aretiran jeseni 1961., je še ves čas, ko je bil v priporu v Karlsruhe, vzdrževal stike s sovjetskimi obveščevalnimi centri. Po obtožnici je sodeloval s sovjetsko obveščevalno službo in njegova dejavnost je prišla na dan, ko so ga neki funkcionarji spraševali o aktivnosti nekega uradnika obrambnega ministrstva in je tedaj povedal nekaj, česar bi on sicer ne mogel in ne smel vedeti.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Kar se poslovnih zadev tiče, vam grozi nevarnost, da boste izgubili na svojem prestižu. V družini majhen spor.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Želeli bi spremeniti poklic ali delo. Ne bo prav. Držite se izhojene poti. Prijatelji vam bodo pripravili presenečenje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) S pravilno potezo boste ugnali svoje poslovne tekmece. Zelo prijeten dan v družini, posebej se z ljubljeno osebo.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Zelo važen posel, ki ga boste lepo izpeljali. Glede čustvenih zadev pa se ne spuščajte v prevelike avanture.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V začetku bo nekaj težav, nato se bo delo razvilo in dobro izteklo. Braniti boste morali čast svojih bližnjih.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Z naporom boste vsilili svoje gledišče. To pa še ni konec. Zelo prijetno srečanje v popoldanskih urah.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Prijetna ponudba za sodelovanje. Ne bi bilo napak se je oprijeti.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Svojih načrtov ne izdajajte preveč. Tekmeci bi to izkoristili. Več vljudnosti do ljubljene osebe.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12) Ne vrzite puške v koruzo, čeprav bo šlo kaj napak. Predvideva se potovanje, ki pa ne bo zabavnega značaja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Nekoliko preveč boste živčni in to bi vam moglo škodovati. Tudi v družini bo šlo kaj narobe.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Preveč na lahko jemljete določene finančne zadeve, kar se vam bo maščevalo. Večer posvetite izključno družini.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Več previdnosti v poslovnih zadevah odnosno pri delu. Velika zadoščenja v družbi in še posebej med svojci.

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 9. JULIJA 1963

Radio Trst A

7,30: Jutranja glasba; 11,30: Sopek slovenskih pesmi; 11,45: Potovanje po Italiji; 12,30: Iz glasbenih sporedov; 13,30: Glasba po željah; 17,00: Tipični Furlanski ansambel; 17,20: Pesem in ples; 18,15: Umetnost, književnost in prireditve; 18,30: Slovenska simfonična glasba; 19,00: Oboist Renzo Damiani; 19,15: Z mamico po sončnih stezicah; 19,30: Jug, ritmični motivi; 20,00: Sport; 20,30: Parada orkestrov; 21,00: Leopardi: Moralni spisi; 21,30: Od romantikov do impresionistov; 22,00: Večer v Copacabani; 23,00: Kitarist Manuel Diaz Cano.

Trst

12,00: Plošče; 12,25: Tretja stran; 13,15: Kot juke box; 13,40: Zborovsko peetje; 14,00: «Glusto Chersovan» izvaja radijski oder.

Koper

6,15: Jutranja glasba; 7,00: Prenos RL; 7,15: Glasba za dobro jutro; 11,00: Otroški kotiček; 11,30: Nemški, madžarski in slovanski plesi; 12,00 in 12,50: Glasba po željah; 13,40: Orkestri in ansambli; 14,00: Zabavne popevke 14,30: Počitnice ob morju in v planinah; 14,50: Beethovnova uvertura Egmond; 15,30: Pet črnskih pesmi; 16,00: Nove plošče; 16,30: Tretja stran; 16,45: Operni koncert; 17,40: Sanje in želje; 18,00: Prenos RL; 19,00: Poje Arturo Testa; 19,30: Prenos RL; 22,15: Kvintet Shearing; 22,40: Glasba za lahko noč; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Naš jutranji pozdrav; 8,30: Glasbeni sejem; 9,05: Pesmi in spet pesmi; 9,50: Operna antologija; 10,30: Zgodbe in pesmi o morju; 11,00: Za sam orkester; 11,30: Koncert; 14,55: Vreme na ital. morjih; 15,15: Likovna umetnost; 15,45: Ital. pesmi in plesi; 16,00: Program za najmlajše; 16,30: Komorna glasba s plošč; 17,25: Simfonični koncert; 19,10: Oddaja za delavce; 20,25: D'Annunzio - Zandonai: «Francesca Da Rimini».

II. program

8,30: Jutranja glasba; 8,35: Poje Jula de Palma; 8,50: Po en instrument na dan; 9,00: Ital. pentagram; 14,00: Pevci; 14,45: Plošče; 15,00: Pesmi leta; 15,35: Koncert v miniaturi; 16,00: Tour de France; 17,00: Filmske novosti; 17,35: Mala enciklopedija; 17,45: Vaš juke box; 18,35: Vaši izbranci; 19,50: Tour de France; 20,00: Pesmi; 20,35: Walter Chiari v «Il baraccone»; 21,20: Pojo Platters; 21,45: Glasba v večeru; 22,10: Plesna glasba.

III. program

18,30: Gospodarska rubrika; 18,40: Tuji periodični tisk; 19,00: Schoenbergove Variacije; 19,15: Spanska kultura; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Na programu Beethoven; 21,20: Rossinijeva «Stabat Mater»; 22,15: Goethejeve pravljice; 22,45: Glasba danes.

Slovenija

4,00: Dobro jutro!; 8,05: Znameniti operni duetti; 8,35: Johnny Meyer in Larry Adler; 8,55: Počitniško popotovanje; 9,10: Mojstri simfonije; 10,15: Ob glasbenem avtomatu; 10,35: Učiteljski pevski zbor; 10,55: Nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti!; 12,05: Zabavna glasba; 12,15: Dr. inž. Ivo Jeličič: Selekcija v govedoreji; 12,25: Domači napevi; 12,40: Iz Verdijevega Rigoletta; 13,15: Obvestila; 13,30: Zabavna glasba; 14,05: Mlajši slovenski skladatelji; 14,25: Pet samospevov Roberta Franza; 14,35: Naši poslušalci čestitajo; 15,15: Ciganski napevi; 15,30: V torek na svidenje; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: Koncert po željah; 18,00: Aktualnosti doma in v svetu; 18,10: Planinska oddaja; 18,45: S knjižnega trga; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Iz arhiva ZORL; 20,20: Radijska igra; 21,21: Cajkovski: Serenada za godalni orkester; 21,51: Glasbena medigra; 22,15: Skupni program JRT; 23,05: Frank Sinatra; 23,20: Skupni program JRT — studio Ljubljana.

Ital. televizija

16,00: Tour de France; 18,00: Program za najmlajše; 20,15: Sport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Film «Zbogom Mr. Chips»; 22,25: Vtisi s potovanja po Grčiji; 23,20: Dnevnik

DRUGI KANAL

20,05: Dnevnik; 21,15: Il parolíere, questo sconosciuto; 22,05: Pierre de Courbetin; 22,35: Koncert komorne glasbe; 23,05: Sportne vesti.

Jug. televizija

Ni programa.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26.6, najnižja 19.5, ob 19. uri 23.4; zračni tlak 1010.7 pada, veter 11 km severovzhodnik, vlage 68 odst., nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24.8, padavine 2.2 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 9. julija
Veronika
Sonce vzide ob 4.23 in zatone ob 19.56. Dolžina dneva 15.33. Luna vzide ob 21.52 in zatone ob 6.47
Jutri, SREDA, 10. julija
Ljubica

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Samo z gradnjo novega vodovoda bo rešeno vprašanje dobave vode

Pripravljeni so že nekateri načrti, ki pa jih ni mogoče izvesti zaradi pomanjkanja denarja - Sprejeta resolucija, ki priporoča občinski upravi obširen načrt javnih del za razvoj Opčin

Na začetku včerajšnje seje občinskega sveta so bila kot običajno na dnevnem redu vprašanja, ki jih svetovalci zastavljajo občinskim odbornikom v zvezi z raznimi problemi, ki zadevajo odnose med prebivalstvom in mestno upravo. Socialistični svetovalec dr. Pincherle je pozval odbornika Babilleja, ki je predstavnik občine na tržaškem vseučilišču naj napravi vse potrebne korake pri pristojnih oblasteh, da se čimprej izplačajo zainteresiranim vseučiliškim študentom študijska nakazila, ki jih predvideva zakon od 14. februarja letos. V preteklem šolskem letu je znašalo nakazilo 135.000 lir za študente z bivališčem v Trstu, a 180.000 za tiste izven Trsta. Za prihodnje šolsko leto pa se nakazilo dvigne na 180.000 oziroma 360.000 lir. Čeprav so predvidevali, da bodo nakazila izplačana v treh obrokih, in sicer konec aprila, julija in oktobra, do danes še nihče izmed 28 Tržačanov in 46 študentov iz drugih občin ni prejel niti beliča.

Komunistični svetovalec Muslin pa je s svoje strani zahteval, naj bi občina poskrbela čimprej za zgraditev pokritega zelenjadnega trga v Rojanu.

Takoj nato je spregovoril odbornik Verza, ki je odgovarjal na vprašanja svetovalca Pincherla, Sinigaglie in drugih v zvezi z vprašanjem dobave vode tržaški občini. To vprašanje je nastalo v zadnjih časih, ko se je v nekaterih predelih mesta pojavilo občutno pomanjkanje vode zaradi povečane uporabe.

Odbornik Verza je prebral dolgo poročilo, v katerem je skušal podati celotno sliko o položaju, ki je nastal. Trst — je pripomnil — oskrbujeta danes dva vodovoda: «G. Randaccio» pri Štivanu in «Nabrežina», ki dovajata v mesto 1.444 litrov na sekundo. Ta količina pa je v današnjih pogojih nezadostna, ker je potrošnja presegla vse zmogljivosti.

Vprašanje dobave vode mestu in okolici je mogoče rešiti na dva načina: 1. črpanje vode iz Timava in 2 črpanje vode iz podzemeljskih virov v Furlaniji.

Glede dobave vode iz Timava je odbornik pripomnil, da ta reka dovaja s sušnih mesecih okoli 10 tisoč litrov na sekundo. Ta količina presega vse potrebe, ki si jih lahko zamišljamo v bodočnosti. Vendar pa izkoriščanje tega vodnega bogastva ni popolnoma gotovo, ker bi se lahko zgodilo, da bi v bližnji bodočnosti Timav izgubil vsaj deloma količino vode, ki jo danes dovaja. To bi se lahko zgodilo bodisi, če bi prišlo do izgradnje jezu na njegovem zgornjem toku (v Jugoslaviji), ali pa zaradi izgradnje jezu na Soči v bližini Gorice. Omeniti je treba namreč, da gre v tem primeru za dve nasprotni tezi. Jugoslovanski hidrolog dr. Bidovec trdi, da dobiva spodnji del Timava vodo iz Soče, medtem ko je italijanski hidrolog prof. D'Ambrosi mnenja, da ta prihaja s Krasa. Zato so nekateri mnenja, da bi bilo pametnejše, če bi se Trst navezal za vodo na Furlanijo.

Že leta 1955 je občinski svet odobril načrt za izgradnjo novega vodovoda. Ce bi črpali vodo iz furlanskih artezijskih vodnjakov bi vodovod stal 4 milijarde in 300 milijonov lir. Izkoriščanje timavskega vrelca pa bi bilo nekoliko cenejše (v tem primeru ne bi bilo treba namreč postaviti vodovodne cevi od Štivana do Pierisa) ter bi znašalo nekaj manj kot 4 milijarde in 200 milijonov lir.

Pozneje je Acegat pripravil nadomestni načrt, ki predvideva 3 milijarde in 600 milijonov lir stroškov, pod pogojem seveda, da bi črpali vodo iz Timava. V nadaljevanju svojega govora je odbornik Verza obširno pojasnil vse težave, ki so nastale v zvezi s finansiranjem novega vodovoda. Na podlagi obljub vladnih organov je Acegat pripravil še nov skromnejši načrt, ki predvideva vsega skupaj 2,2 milijarde lir stroškov. Po tem načrtu bi zgradili nov vodovod s cevmi s premerom 1,2 metra od Štivana do Spodnje Grete.

Na koncu je odbornik Verza izrazil upanje, da bo vprašanje tržaškega vodovoda rešeno v okviru novega vsedržavnega zakona o vodovodih.

Svetovalec dr. Sinigaglia se je sicer zahvalil dr. Verzi za pojasnila, vendar pa je menil, da bi bilo potrebno, da se omeji v kritičnih dneh dobava vode za celotno mestno področje. Komunistični svetovalec Cuffaro pa ni bil zadovoljen z odbornikovim odgovorom ter je napovedal, da bo njegova skupina predlagala v tej zvezi posebno resolucijo.

Takoj nato je svetovalec dr. Pincherle predložil občinskemu svetu načelni ugovor v zvezi z dejstvom, da občinski odbor ni vključil v dnevni red resolucijo, ki jo je predložil že 17. junija. V tej resoluciji je dr. Pincherle pozival občinski svet naj posreduje pri vladnemu komisarju v zvezi s surovim ravnanjem policijskih organov na zasliševanju osumljenih oseb. Župan Franzil je v svojem pismu pojasnil dr. Pincherlu, da se izvršna oblast ne more namreč vmešavati v delovanje sodnijskih organov, katerim izključno pritiče kontrola nad organi sodnijske policije. Svetovalec ni bil zadovoljen s tem pojasnilom. Njegov načelni ugovor pa je sinoči večina zavrnila.

Občinski svet je nato razpravljal o raznih načrtih odlokov, ki jih je večinoma odobril. Med drugim je z 31 glasovi odobril, da Marjan Grbec zamenja v občinskem svetu odv. Pogassija, ki je nedavno podal ostavko.

Zelo važno pa je bilo poročilo, ki ga je podal odbornik Verza v zvezi z razvojem Opčin. Kot je znano, je več političnih skupin predlagalo razne resolucije. Občinski svet je ustanovil posebno komisijo, ki je proučila vse predloge in končno sprejela enotno resolucijo, ki poziva občinsko upravo naj poskrbi za izdelavo organičnega načrta. Ta načrt naj bi zasledoval te cilje: 1. takojšnja zgradnja nove osnovne šole s telovadnico; 2. razširitev olajšav Acegata tudi na potnike na openskem tramvaju; zgodnejši odhodi tramvaja in avtobusov, vzpostavitev krožne proge do naselja «Villa Carsia», ogrevalne naprave na openskem tramvaju; 3. cestna razsvetljava; 4. asfaltiranje in vzdrževanje občinskih cest; 5. odstranitev ruševin; 6. zgradnja športnih objektov in zabavišč; 7. izboljšanje javne čistoče; 8. ureditev zelenih pasov v skladnosti z regulacijskim načrtom; 9. ponovna uvedba sektorja mestnih redarjev; 10. imenovanje novih ulic.

Poleg tega resolucija poziva občinski odbor naj intervenira pri pristojnih oblasteh v naslednjih zadevah: 1. uvedba telefonskih aparatov «duplex» in javne telefonske govorilnice; 2. ustanovitev obrtniškega tečaja s specializacijo v modeliranju; 3. ustanovitev postaje RK za hitro pomoč; 4. odstranitev barak v bengunskem taborišču; 5. ustanovitev nove lekarne; 6. proučitev načrta za zgradnjo ljudskih stanovanj; 7. pospešitev izplačila odškodnin za razlaščena zemljišča; 8. ureditev pokrajinskih in drugih cest; 9. turistično izkoriščanje openskega področja in 10. izboljšanje poštne službe.

Občinski svet je soglasno odobril to resolucijo.

Po precej dolgem govoru liberalnega svetovalca odv. Carboneja v občinskem proračunu, je župan dal besedo komunističnemu svetovalcu Calabriji, ki je zahteval od misovca Lonciarija, naj poda pred občinskim svetom dokaze o tem, kar je trdil na prejšnji seji. Odv. Lonciari je namreč obdolžil sindikalno organizacijo pristaniških delavcev, da so se vanjo vrinili jugoslovanski politični agenti, ki so zavedli delavce v stavko, ki je po njegovem mnenju škodila Trstu ter koristila Reki. Lonciari je še pristavil, da je v tej zvezi CGIL uvedla preiskavo. Svetovalec Calabria je pozval Lonciarija naj dokaže te svoje trditve ter je zanikal obstoj preiskave. Misovski svetovalec je v svojem govoru zmedeno jecljal, kar je jasno kazalo, da si je očitno vse izmislil. Calabria ga je še enkrat pozval naj prinese dokaze. Kazno je, da bo verjetno prišlo do tožbe, ker Lonciari ne bo utegnil dokazati svojih trditev.

48-urna stavka v «Esso Standard»

11. in 12. t.m. bo ponovna 48-urna stavka delavcev čistilnice Esso Standard, ki pripada skupini podjetij USIP. Do sedaj delodajalci še niso sprejeli predlogov sindikalnih organizacij za obnovitev vsedržavne delovne pogodbe.

Začetek poletnih tečajev primerjalnega prava

Včeraj se je začel na tržaški univerzi delovni del poletnih tečajev primerjalnega prava, ki jih prireja mednarodna fakulteta iz Strasburga s sodelovanjem tržaške univerze.

Tečajev se udeležuje 130 študentov. Na predavanjih, ki bodo trajala mesec dni po pet ur dnevno, sodeluje okrog 40 profesorjev. Tečajev se udeležujejo profesorji in študenti iz 18 držav.

Neurje in ohladitev po pasji vročini

Velike nevihte so včeraj zajele Julijsko krajino in Furlanijo. V Trstu je po veliki vročini, ki je pritisnila v preteklih dneh, včeraj okrog poldne začelo deževati. Popoldne in proti večeru pa se je razbesnilo pravo neurje. Temperatura je podnevi padla za osem stopinj.

Takoj po 10. uri je zajelo Videm in okoliške kraje veliko neurje. Močan dež, ki ga je spremljal silen veter, je v dobrih 15 minutah zalil nekatere ulice, da je bil promet otežkočen.

V NEDELJO DOPOLDNE IN POPOLDNE NA PADRIČAH

Proslava 1100-letnice prihoda Cirila in Metoda v naše kraje

Slovesna maša v obnovljeni cerkvici in bogat kulturni program - Maša in pesem «Sv. Cirila in Metoda» pok. skladatelja Venturinija - Nastop tržaških in goriških pevskih zborov

Med svečano proslavo bratov Cirila in Metoda v Padričah

Toliko ljudi se že dosti let ni zbralo na Padričah, kot v nedeljo, ko so slavili 1100-letnico prihoda bratov Cirila in Metoda v te kraje. Da je bilo slavje prav na Padričah je treba pripisati dejstvu, da je prav v tej vasi edina cerkvica, posvečena Cirilu in Metodu.

Padričani so se na to proslavo, ki je bila prav na dan, ko imajo v vasi opasilo, že dolgo pripravljali ter so organizirali tudi lep kulturni spored.

V dopoldanskih urah je bila v vaški cerkvici, ki je bila za to priložnost povsem obnovljena, slovesna maša, ki jo je imel župnik. Med mašo so peli pevci prosvetnega društva s Padrič slovensko Venturinijevo mašo in pesem «Sv. Cirila in Metoda», ki je pravtako med zadnjimi skladbami pokojnega Venturinija.

Popoldne se je začel svečani del proslave z mašo na odprtem, ki jo je imel novomašnik iz Rojana g. Vončina. Po maši se je začel kulturni program, ki so ga otvorili združeni cerkveni pevski zbori s Tržaškega, ki so pod vodstvom dr. Mamola zapeli nekaj pesmi. Sledila je zborna recitacija tržaških dijakov, in sicer dr. Janežiča «Slovanska apostola». Priložnostni govor je imel prof. Vinko Beličič, še pred njim pa se je v kratkih besedah zahvalil vsem, ki so pripomogli k temu lepemu slavju, župnik Živic, ki je proslavo organiziral in ki se je še posebej zahvalil vsem Padričanom. Program je obsegal še druge pozdravne govore, nastop slovenskih tržaških skavtov, moškega pevskega zbora z Goriškega in za zaključek še nastop dramske skupine tržaških slovenskih dijakov, ki so prikazali enodejanko prof. Peterlina «Ciril in Metod med Slovani». Vsi so svoje vloge lepo izvedli ter so želi zaslužen aplavz. Zvečer je bil še koncert mladinske godbe na pihala «G. Padovan» iz Trsta.

Župnik je na proslavo povabil vladnega generalnega komisarja dr. Mazzo in tržaškega župana dr. Franzila. Prvi se je opravičil s pismom, s katerim je želel organizatorjem dosti uspeha, župan pa je poslal v svojem imenu odbornika dr. Verzo. Tudi škof Santin je poslal svojega zastopnika msgr. Salvadorija, ki je prečital škofovo pismo organizatorjem te lepe proslave.

Vse je bilo lepo in v redu, navzoči so pogrešali le nastop domačega pevskega zbora na popoldanski kulturni prireditvi.

Padričani so lahko s svojo proslavo res zadovoljni, saj se niso trudili zaman. Ljudje so odhajali zadovoljni in z najlepšimi vtisi.

Avtomobil hudo poškodoval pešca

Sinoči ob 20.30 so na prvi kirurški oddelek bolnišnice nujno sprejeli 73-letenga upokojenca Giovannija Jugovaza iz Ul. dell'Istria 120. Zdravniki so si pridržali prognozo, ker se je Jugovaz hudo pobil po ličnicah, nosu, desnem očesu in ima verjetni zlom lobanje.

V bolnišnico ga je prepeljal 27-letni Severino Maniago iz Zindisa št. 15 pri Miljah, ki je malo prej privozil z avtom Fiat 1400 TS 48983 na Trg Pestalozzi. Namenjen je bil namreč v Ul. dell'Istria. Ravno tedaj je Jugovaz prečkal cesto in kljub temu, da je Maniago avto zavrl, je Jugovaza povozil. Maniago je tudi povedal, da ni opazil Jugovaza, ker je bila tema. Trg Pestalozzi je namreč precej teman. O zadevi se sedaj ukvarjajo agenti prometne policije.

Šolske vesti

Ravnateljstvo nižje trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu, Ulica Caravaggio 4 sporoča, da se je vpisovanje v I. razred enotne srednje šole za dijake, ki so v poletnem roku zaključili 5. razred osnovne šole pričelo 1. julija 1963 in se bo zaključilo 25. julija 1963. Za dijake, ki imajo popravne izpite se vpisovanje za isto enotno srednjo šolo zaključi 25. septembra 1963.

Ravnateljstvo državne srednje šole, Ul. Frausin 12, Trst (Sv. Jakob) sporoča, da je čas za vpisovanje v 1. razred do 25 julija. Tajništvo je odprto vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo drž. strokovne industrijske šole na Opčinah obvešča starše, da bo vpisovanje v vse razrede te šole vsak dan od 10. do 12 ure do vključno 25. julija 1963 v tajništvu.

Učenci, ki se vpišejo v 1. razred enotne srednje šole, predložijo v tajništvu prošnjo s sledečimi prilogami: rojstni list, potrdilo o cepljenju in precepljenju, spričevalo 5. razreda osnovne šole. Vzorec za prošnjo dobijo v tajništvu šole.

Ravnateljstvo industrijske strokovne šole v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da je vpisovanje v prvi razred enotne srednje šole od 1. do 25. julija 1963 vsak dan od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo drž. nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Ulica Montorsino 8-III.) sporoča, da se vrši redno vpisovanje za I. razred enotne srednje šole in za ostale razrede **do 25. julija t.l.**; za učence, ki imajo popravne izpite, pa zapade rok dne **25. septembra t.l.** Učenke in učenci, ki se vpišejo v I. razred enotne srednje šole, morajo predložiti predvsem šolsko spričevalo 5. razreda osnovne šole, kakor tudi rojstni list in potrdilo o precepljenju.

Kino

Nazionale 16.00 «L'impero del mitra»
Arcobaleno 15.30 «I sacrificati di Bataan» John Wayne. Technicolor.
Fenice 16.00 «Lo sperone nudo» James Stevart. Technicolor.
Excelsior 16.00 «Tu vivrai» Ann Baxter.
Grattacielo 16.00 «Billy Budd». Peter Ustinov.
Supercinema 16.00 «Metapsico». Prepovedano mladini.
Alabarda 16.30 «Missione segreta» Spencer Tracy, Robert Mitchum.
Filodrammatico 16.30 «I diavoli alati» John Wayne, Robert Ryan.
Aurora 16.30 «L'uomo che sapeva troppo».
Cristallo 16.30 «Il molto onorevole ministro» Technicolor.
Capitol 16.00 «Tamburi lontani» Gary Cooper. Technicolor.
Garibaldi Danes zaprto. Jutri ob 15.30 «La città di notte» Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «L'ira di Achille» Cinemascope technicolor. Cristina Gaioni, Gordon Michel.
Zadnji dan.
Impero 16.30 «Silvestro e Gonzales vincitori e vinti».
Moderno Zaprto zaradi počitnic.
Astoria 17.00 «Sotto dieci bandiere» Van Heflin, Eleonora Rossi Drago.
Astra 17.00 «Romanzo del West».
Vittorio Veneto 17.00 «Tempesta a Washington» Technicolor.
Abbazia Danes zaprto. Jutri ob 16.00 «Caccia all'uomo» Eleonora Rossi Drago, Andrea Checchi.
Marconi 15.30 «Angeli con la pistola» Scopecolor. Glenn Ford, Bette Davis.
Ideale 16.30 «Il conquistatore del 7 mari». John Wayne.

KINO NA PROSTEM
Skedenj 20.30 «I moschettieri del mare» Technicolor. Channing Pollock, Annamaria Pierangeli.
Marconi 20.15 «Angeli con la pistola» Scopecolor. Glenn Ford, Bette Davis.
Zadnja predstava ob 21.30.
Satellite 20.00 «L'assedio delle 7 frecce» Technicolor. William Holden, Eleonor Parker.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi 21. julija izlet v Planico z vzponom na Srednjo Ponco. Vpisovanje v Ul. Geppa 9/II. v uradnih urah.

Prosvetno društvo v Skednju organizira dne 28. julija 1963 izlet v Gozd Martuljek in v Vintgar. Vpisovanje v prostorih prosvetnega društva, Via di Servola št. 124/1, vsak dan od 20.30 do 21.30 razen ob sobotah in nedeljah.

Prosvetno društvo Slavko Škamperle priredi za člane in prijatelje društva dne 4. avgusta t.l. enodnevni izlet v Velenje in okolico.

Vpisovanje v prostorih društva na stadionu «Prvi maj» dnevno, razen sobote, od 20.30 do 22. ure ter v nedeljo od 10. do 12. ure.

USTNI IZPITI ZA MATURO NA TRGOVSKI AKADEMIJI IN ZNANSTVENEM LICEJU

Vse kaže, da so se kandidati na znanstvenem liceju dobro pripravili

Na trgovski akademiji in znanstvenem liceju so se včeraj začeli ustni izpiti za maturo; kandidati s klasičnega liceja pa bodo prišli na vrsto ko bodo opravili izpite kandidati z znanstvenega liceja. Za znanstveni in klasični licej je namreč samo ena izpitna komisija, ki ji predseduje prof. Budrovich.

Ozračje je pri izpitih na znanstvenem liceju mirno. Vse kaže, da se kandidati zavedajo velike važnosti teh ur v njihovem življenju, a nimajo veliko treme, kakršne smo kakšno leto opazili: zdi se, da so se kolikor toliko dobro pripravili.

Kot običajno, je komisija razdeljena na dva odseka, za znanstveno in za literarno skupino. Dijaki, ki so včeraj polagali izpit iz predmetov znanstvene skupine, jih bodo danes iz literarne, in obratno. Včeraj so bili na vrsti sami fantje. Nič čudnega, ker sta bili v zadnjem razredu samo dve dekleti, ki pa sta med zadnjimi po abecednem redu. Zrelostni izpiti so javni in jim vsakdo lahko prisostvuje, toda običajno ne pride nihče, razen kakšnega razrednega profesorja, ki ni zaposlen pri drugih izpitih in je radoveden, kako bo njegov, že nekdanji učenec, odgovarjal. Tu pa tam pride prisluškovat kakšen kandidat, ki bo naslednji dan na vrsti in se zanima, kako in kaj profesorji sprašujejo.

Včeraj smo prisluškovali in opazovali, da bi napisali, kako potekajo letošnji zrelostni izpiti na tej šoli. Zadeva ni prav lahka, ker se ne sliši dobro in večkrat uide del razgovora med profesorjem in kandidatom, tako da človek zgubi nit.

Pravkar se je kandidat, ki je odgovarjal pred komisijo za znanstvene predmete, vrnil med svoje sošolce, ki čakajo, da jih pokličejo, «ad redde rationem».

«Kako si odgovarjal? Kaj te je spraševal?»

«Kaj pridobivamo iz koksiranja premoga. Delovanje živih organizmov pri oblikovanju zemlje. In še drugo. Pri fiziki pa med drugim: generatorji izmeničnega toka, disociacija prvin v elektrolitu.

Zanimiv je vsak izpit iz zgodovine in filozofije pri prof. Rafku Premruju. To je pravi razgovor med profesorjem-vzgojiteljem in kandidatom.

Začela sta pri revolucijah v prejšnjem stoletju, nato sta prešla na nemško zvezo, pa na avstroogrski dualizem. Kaj sta imeli skupnega Avstrija in Ogrska? In kateri so bili globlji vzroki prve svetovne vojne. Šlo je za zgodovino avstroogrske monarhije, vmes pa je popolnoma naravno prišlo vprašanje glede Slovencev in Hrvatov v tej dobi.

Pri filozofiji se je začelo s Kantom, kateremu ne uide skoraj nobeden. Vsak kandidat se mora spoprijeti s tem stebrom filozofije. Po vprašanju o estetiki in analitiki je prišel na vrsto Haegel. Teza, antiteza, dialektika, materializem, marksizem. In še nekaj o slovenskih filozofih. Medtem fant z naočniki odgovarja prof. Močniku na vprašanja iz fizike in matematike. S svinčnikom naglo piše razne formule. Kaže, da ni zaskrbljen in da mu je ta snov pri srcu. Ko je končal, je zaupal svojima prijateljema. Zdi se mi, da sem se dobro odrezal. Nam pa je povedal, da bo na univerzi študiral fiziko. Na drugi strani imajo opravka s pisatelji in pesniki, s slovenščino, italijanščino in latinščino. Glavna teža pri zrelostnih izpitih kandidatov z znanstvenega liceja je seveda pri znanstveni skupini, toda kandidat mora dobro obvladati slovenščino in italijanščino, znati mora latinščino, poznati mora dela raznih pisateljev in pesnikov.

Kandidat prisede k mizi pred profesorja za slovenščino. Začneta s Zoisom in zaključita z Gradnikom, vmes pa so bila glavna vprašanja o Stritarju in Kosovelu ter njunih delih. Profesor pogleda nalogo in opozori kandidata na nekatere napake. Razgovoru nismo mogli slediti, ker smo prisluškovali znanstveni skupini. Pri italijanščini je Dante obvezen. Kandidat mora skozi pekel, vice ali nebesa. Čudno, a najtežje in najhujše je prav v Nebesih, ali Paradižu.

Učilnica, v kateri so izpiti, je skoraj prazna. Znanstvena skupina je za danes zaključila. Vsi dijaki so odšli, le pri italijanščini ima zadnji kandidat še opravka s Pascolijem in Carduccijem.

Nekdo telefonira domov, da sporoči staršem, kako je šlo. Nihče ne odide takoj. Vsak se še nekoliko zadrži in pogovori s sošolci-sotrpniki in šolskima slugoma, ki sta prav v teh dneh še bolj ob strani dijakov, katere poznata od prvega dne, ko so prestopili prag te šole.

Na gradbišču v Ul. della Tesa 4 se je včeraj ponesrečil 69-letni Servolo Milkenčič iz Boljunca 115. Neki stroj je udaril v skladovnico tramov, ki so popadali na tla in pri tem je en tram padel na Milkenčiča. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek zaradi izpaha levega komolca, rane na levi nogi ter na levi podlakti. Milkenčič ima tudi verjetni zlom leve nadlahtnice. Zdraviti se bo moral od 6 do 40 dni.

DVE AVTOMOBILSKI NESREČI SKORAJ NA ISTEM MESTU

Trčenje petih avtomobilov zaradi mokre in spolzke ceste

Nesreči sta se pripetili ločeno, toda obe iz enakih vzrokov - Na srečo ni bila nobena oseba hudo ranjena

Včeraj okrog poldne se je pri predoru ob vhodu v miramarski park pri Grljanu zgodila prometna nesreča, ki je zahtevala kar deset ranjenih. Na srečo so se vsi laže ranili. Proti Trstu je namreč vozila svoj avto 39-letna Bruna Brascia por. Faverio iz Ul. Commerciale 35. V avtu sta se vozila tudi njena sinova 12-letni Vieri in 9-letni Guelfo. Zaradi spolzke ceste in morda zaradi hitre vožnje, je avtomobil zdrsnil na spolzkem tlaku, dvakrat zaplesal sredi cestišča in nato z desno stranjo silovito trčil v levo prednjo stran Fiata 1100 BA 96378, ki ga je iz nasprotne strani privozil 36-letni Vincenzo Tissi iz Ronk, Ul. Verdi 1. V Fiatu 1100 so se poleg Vincenza vozili še njegova 39-letna sestra Maria Tissi, 21-letna svakinja Marisa Fanari por. Tissi, njeni dve hčerki, 6-letna Annamaria in 2 leti stara Luciana ter 32-letna Edda Spallini z njeno hčerko Sonio staro 1 leto.

Pri trčenju so se vsi ranili in pobili. Oba avtomobila pa sta bila močno poškodovana. Na kraju nesreče je opravila potrebne formalnosti prometna policija. S privatnimi avtomobili, ki so privozili mimo, so vse ponesrečence prepeljali v bolnišnico, kjer so jih sprejeli na razne oddelke. Vincenzo Tissi se bo moral zdraviti 10 dni, ker si je verjetno polomil rebra. Ranil se je tudi po levem komolcu. Maria Tissi se je porezala po desni roki in pobila po desni piščali. Prognoza: pet dni. Njo in Vincenza so sprejeli na prvi kirurški oddelek. Fanarijevo, njene dve hčerki in Sonio Spallini so sprejeli na opazovalni oddelek. Vse se bodo morale zdraviti od 5 do 8 dni zaradi lažjih ran na čelu in nosu. Eddo Spallinijevo pa so sprejeli na prvi kirurški oddelek, ker se je ranila po vekah. Ozdravela bo v sedmih dneh. Faverijevo so sprejeli na ortopedski oddelek zaradi zloma leve roke in rane na levem komolcu. Ozdravela bo v 20 dneh. Sina Guelfa so sprejeli na prvi kirurški oddelek. Izpahnil si je desni komolec. 15 dni zdravljenja; Vieri pa se je samo pobil po čelu in bo okreval v šestih dneh. Njega so sprejeli na opazovalni oddelek.

Razbitine obeh avtomobilov so odpeljali nekaj ur kasneje s pomočjo tovornika posebne reševalne službe.

Uro kasneje se je 80 metrov od prve nesreče dogodila še ena, ki pa na srečo ni zahtevala človeških žrtev. Proti Trstu je vozil Fiat 600 TS 47158 Valdemaro Scara, star 51 let iz Ul. dell'Istria 15. Zaradi okvare na motorju pa se je moral ustaviti. Zavozil je na desno in izstopil iz avtomobila, da bi ugotovil, kaj se je zgodilo. Ravno tedaj je privozil z «Dauphine» TS 44854 Pietro Broussard iz Drevoreda XX. septembra 84. Ko je Bruossard opazil ustavljen Fiat 600 in 80 m daleč še razbitine avtomobilov prejšnje nesreče je zavrl. Toda spolzki tlak je bil zanj usoden in «Dauphine» je zaneslo na desno, kjer je trčil v ustavljen 600 ter ga zaradi močnega sunka vrgel v zid. Toda še ni konec. Za «Dauphine» je privozil s svojo «Giulietto» 41-letni Stanislav Marinšek iz Ul. De Amicis 27. Tudi Marinšek je avto zavrl in tudi zanj je bil spolzki tlak usoden. «Giulietto» je zaneslo na desno, kjer je trčila v že polomljena avtomobila. Agenti prometne policije, ki so opravljali formalnosti pri prejšnji nesreči so morali potem še na kraj druge nesreče. Kakor so potem povedali, se je pri drugi nesreči laže udarila v nos samo Marinškova žena, ki se je vozila skupaj z možem. Razbitine Fiata 600 in «Dauphine» so odpeljali s tovornikom reševalne službe, medtem ko se je Marinšek odpeljal s svojim avtom. Škoda na vozilih je ogromna.

PRED POROTO MLADENIČI OBTOŽENI ROPOV IN TATVIN

Včeraj so nastopili kot priče svojci nekaterih mladoletnikov

Za mater in za očeta sina nista zagrešila inkriminiranih dejanj - Razprava se nadaljuje

Včeraj se je pred porotnim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Ballarini, zapisnikar Strippoli) nadaljevala obravnava proti skupini mladeničev, ki so obtoženi številnih ropov in tatvin. Kot smo že obširno pisali, se je ta skupina zbirala navadno v Ljudskem vrtu v Ul. Giulia, kjer je tudi, vsaj tako trdi obtožnica, zagrešila največ napadov, ropov in tatvin.

Včeraj so porotniki zaslišali le nekaj svojcev mladoletnih obtožencev. Kazenski postopek predvideva namreč, da se v primeru mladeničev, ki še niso izpolnili 18. leta starosti, zasliši tudi njihove svojce, ki lahko pričajo kot zaprisežene priče. Ta pričevanja bi morala pomagati porotnikom, da si ustvarijo čimbolj jasno sliko o obtoženčevi osebnosti.

Včeraj je najprej pričala mati mladoletnega Milotícha. Ženska je menila, da njen sin ni zagrešil inkriminiranih dejanj. Istega mnenja je bil tudi oče obtoženca Candele. Za obtoženca Lucia Furlana pa je pričala njegova skrbnica. Mladenič je namreč izgubil mater ob rojstvu, a očeta pred 7 leti. Ženska je poudarila, da se ji zdi zelo čudno, da je bil Lucio zmožen, da seznani karabinjerje s takimi podrobnostmi, kot jih navajajo obtožnica in sodni akti. Po njenem mnenju je mladenič duševno in razumsko precej nerazvit. Ko je bil še doma, skoraj nikoli ni odprl ust ter je kvečjemu odgovarjal na vprašanja z da ali ne. Ko je lani zvedel, da skrbnica ni njegova mati, ga ni bilo eno celo noč domov. Ker se je potem zbal, da ga bodo poslali v poboljševalnico, je odšel za en mesec z doma. Vračal pa se je na dom samo dvakrat na teden, in sicer tedaj, ko je vedel, da ne bo srečal nikogar.

Za obtoženca Potossija pa je pričal njegov prijatelj Luciano Paolello. Ta je povedal, da je obtoženca spoznal v marcu lani. Posebno v juniju sta skoraj vse večere prebila skupaj in ob nedeljah sta hodila po kraških jamah, ker sta bila oba navdušena jamarja. Vendar pa priča ni mogla zanesljivo potrditi, da je bil Potossi z njim ponoči med 22. in 23. junijem lani, ko je prišlo do neke tatvine, pri kateri je Potossi baje sodeloval.

Obravnava se bo nadaljevala danes, ko bodo porotniki zaslišali neko žensko v zvezi z zagovornikovo tezo, da je bil obtoženec Giorgini v Tricesimu nekega določenega večera in ne v Trstu, kjer naj bi sodeloval pri nekem ropu. V zvezi z nekim nočnim dogodkom v Ljudskem vrtu pa bo pričeval neki nočni čuvaj.

S sobotne otvoritve razstave najboljših risb učencev slovenskih osnovnih in nižjih sred. šol v miljski galeriji «Allo Squero». Na sliki senator Vidali, poslanka Bernetičeva z miljskim županom Paccom in nekaterimi člani sindikata slovenske šole, ki je razpisal ta prvi natečaj in organiziral razstave najboljših del

NA TRŽAŠKI TRGOVINSKI ZBORNICI

Ustanovljen odbor za potrošnjo krompirja

Letos je bila izredna letina tega pridelka - Napovedana posebna kampanja za večjo uporabo krompirja, ki bo trajala dva tedna

Na trgovinski zbornici so ustanovili propagandni odbor za povečanje potrošnje krompirja. V odboru so zastopane številne zainteresirane ustanove, in sicer: Pokrajinsko nadzorništvo za prehrano, prefektura, občina in Delavske zadruge. Na prvem sestanku, ki ga je vodil dr. Rustja Traine, so sklenili, da se tudi v Trstu priredi kampanja za večjo potrošnjo krompirja, kot so to sklenili že v mnogih drugih italijanskih pokrajinah.

Kot poročajo, je letos izredno dobra letina krompirja, kar že sedaj povzroča velike težave kmetom, ki ga ne morejo vnovčiti. Pristojna ministrstva so dala pobudo v vsedržavnem okviru, da se poveča potrošnja krompirja. Pri tem so se obrnila predvsem na zainteresirane gospodarske kategorije: grosiste, trgovce na drobno, krošnjarje in veleblagovnice z namenom, da omogočijo, da bo prišel krompir na trg po najnižji ceni, ki naj bi bila le za malenkost višja od odkupne cene pri kmetih.

Odbor je tudi sklenil, da bo priredil v našem mestu posebno kampanjo, ki bo trajala dva tedna, za čim večjo prodajo in uporabo krompirja, v sodelovanju s trgovci na drobno, tako z ustrezno propagando, kakor tudi s prodajo krompirja po nizkih cenah. Poleg tega se bo odbor pozanimal tudi pri raznih ustanovah (bolnišnicah, občinski podporni ustanovi ECA, občinskih in drugih javnih menzah itd.), naj med kampanjo in seveda tudi po končani kampanji, povečajo uporabo krompirja. Hkrati pa odbor poziva vse potrošnike, naj podprejo to kampanjo z večjimi nakupi krompirja.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza in Slovenska prosvetna zveza obveščata, da imata v juliju in avgustu uradne ure od 8. do 14.

Razna obvestila

V sredo 10. t.m. ob 20.45 bo v Ul. Geppa 9 seja glavnega odbora Mladinske iniciative.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

7. in 8. julija 1963 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 21 oseb.

UMRLI SO: 69-letni Graziano Avian, 2-letna Arianna Foraus, 64-letni Giovanni Andlovez, 1-letni Fabrizio Casani, 50-letna Maria Manca vd. Zambusi, 56-letna Ada Chelli por. Cerna, 57-letni Pietro Minca, 79-letna Marija Kristina Sedmak vd. Sonce, 79-letna Giuseppina Jasbitz vd. Battistin, 68-letni Pietro Scatton, 79-letna Regina De Petris por. Basilico, 77-letni Federico Casali, 73-letna Anna Stoicovich por. Montanaro, 88-letni Rocco Monero, 53-letni Carlo Kuhacevich, 63-letna Margherita Marsi, 51-letni Ugo Lazzari, 66-letni Pompeo Rispoli, 86-letni Giovanni Iviani, 87-letna Francesca Zottig vd. Cecotti, 85-letni Giuseppe Roccoli.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1; G. Papa, Ul. Felluga 46.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Mali oglasi

KOPALNE OBLEKE, perilo, poletne bluzice iz pletenine, nogavice ter vse sezonske artikle za ženske, moške in otroke **po najnižjih cenah v Trstu, dobite pri «MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi 11 (Barriera)** nekaj korakov od avtobusne postaje. Postreženi boste v vašem jeziku.

POKRIVANJE PODOV in podi iz plastike, guma, linoleum od 500 lir dalje, preproge in plastične preproge za hodnike vseh vrst, žimnice za kopanje od 3900 lir dalje, žimnice iz platna spremenljive v naslanjač za morje od 5500 lir dalje dobite pri «ITALPLAST», Trst, Trg Ospedale 6, tel. 95-919.

MIZARJE in VAJENCE sprejme takoj mizarska delavnica RIOSA, Ulica S. Maurizio 13. Tel. 93-787.

TRGOVINA mešanega blaga sprejme dva vajenca od 15 do 17 let. Naslov na upravi lista, Ulica S. Francesco 20. Tel. 37-338.

PREDEN GRESTE NA DOPUST SE NAROČITE NA

PRIMORSKI DNEVNIK

Pošljemo vam ga v kateri koli kraj, tudi v inozemstvo.

15-dnevna naročnina L 400.—

Telefonirajte na št. 37-338

URADNI ZAKLJUČEK DRUGE VINSKE RAZSTAVE V NABREŽINI

Svečana razdelitev nagrad za najboljša bela in črna vina

Prvo nagrado za bela vina je dobil Lambert Pertot iz Nabrežine, prvo nagrado za črna vina Franc Šemec iz Prečnika, posebno nagrado pa Avgust Radetič iz Medje vasi

V restavraciji «Pri sedmih palčkih» v Sesljanu je bila včeraj svečana razdelitev nagrad vinogradnikom iz nabrežinske občine, ki so se udeležili s svojimi vini 2. razstave domačih vin. Svečanosti so se razen nagrajencev udeležili nabrežinski župan Škrk z občinskimi odborniki, ravnatelj urada za kmetijstvo in gozdarstvo pri vladnem generalnemu komisariatu dr. Zatta, poveljnik karabinjerjev, strokovnjaki kmetijskega nadzorništva in tajnik KZ ing. Pečenko. Goste in nagrajence je najprej pozdravil nabrežinski župan, ki je čestital vsem nagrajencem in pripomnil, da je razstava v Nabrežini dosegla lep uspeh. Zahvalil se je vsem, ki so prispevali k temu uspehu in poklonili razne nagrade.

Dr. Radillo in dr. Baša sta navzoče pozdravila v imenu kmetijskega nadzorništva ter pripomnila, da je ocenjevalna komisija imela težko delo, ker so bila vsa vina dobra in ni bilo lahko določiti vrstni red. Priznala sta, da so vinogradniki v nabrežinski občini zelo napredovali, da znajo skrbeti za svoje vinograde in se ravnati po načelih umnega kletarstva. Opozorila sta še na nekatere pomanjkljivosti, ki jih je opaziti tu pa tam, ter čestitala nagrajencem in jih vzpodbudila, da bodo nadaljevali po tej poti. Dr. Zatta je izrazil svoje zadovoljstvo, da prisostvuje tej svečanosti in pride v stik z najboljšimi vinogradniki. Pripomnil je, da imajo vinske razstave na takih področjih, kot je nabrežinsko, velik pomen ne samo za kmetijstvo, ampak tudi za turizem, ker nudijo gostom možnost, da okusijo pristne domače pridelke. Pohvalil je občinsko upravo za to pobudo in želel, da bi si vinske razstave sledile še dolgo let, nato so razdelili nagrade.

NAGRADE ZA BELA VINA

Prvo nagrado (zlato kolajno in zaboj likerjev Stock) je dobil Lambert Pertot iz Nabrežine 88, drugo nagrado (zlato kolajno in škropilnico) Josip Marušič iz Slivnega 19, tretjo pa Avgust Radetič iz Medje vasi 10 (srebrno kolajno, enoletno naročnino na Primorski dnevnik in zavoj cigaret).

NAGRADE ZA ČRNA VINA

Prvo nagrado (zlato kolajno in radio aparat) je dobil Franc Šemec iz Prečnika 5, drugo (zlato kolajno in škropilnico) Rado Kosmina iz Šempolaja 30, tretjo pa Alojz Merkuža iz Trnovce 6 (srebrno kolajno in servise za britje.

Posebno nagrado (zlato plaketo) je dobil Avgust Radetič iz Medje vasi 10.

Seznam vinogradnikov, ki so dobili nagrade za udeležbo, ter seznam ustanov in podjetij, ki so poslala svoja darila za nagrade, bomo objavili v prihodnji nedeljski številki.

Po razdelitvi nagrad je bila mala zakuska, ki so jo seveda zalili z vini, ki so bila nagrajena.

Silovito trčenje avtomobilov na križišču

Nič hudega sluteč je v nedeljo okrog 13. ure 35-letni uradnik Nello Galante iz Ul. Cologna 41 vozil svoj avto TS 55558, v katerem je sedela tudi njegova 9-letna hčerka Tiziana, po Ul. Pascoli proti Ul. Rossetti. Ko je z zmanjšano brzino privozil do vogala Ul. Vecellio, je vanj silovito trčil z avtom 44-letni Milan Husu iz Ul. Giulia 22. Husu je privozil z leve in je trčil v zadnjo levo stran Galantejevega avta. Zaradi močnega sunka se je Galantejev avto prevrnil. Iz razbitin avtomobila sta se privlekla oče in hčerka, ki sta se na srečo le laže poškodovala. S privatnim avtom so oba ponesrečenca prepeljali v bolnišnico, kjer so jima nudili prvo pomoč in ju nato poslali domov. Tiziana se je pobila po dnesnem licu in bo ozdravela v štirih dneh. Njen oče pa se je udaril po čelu ter po levi nogi in roki. Okreval bo v petih dneh.

Nepazljivost ga je drago stala

Zrtev cestne nesreče je postal v nedeljo 19-letni Mario Buosi iz Ul. Fonderia 10. Buosi je stal s prijatelji ob robu ceste pri Sv. Roku v Miljah, kjer se je kopal. Tedaj pa je na motorju TS 22058 počasi privozil 19-letni Bruno Padovan iz Ul. Pietraferrata 8. Padovan je bil namenjen v Lazaret. Ko se je znašel za Buosom, se je ta nenadoma obrnil in ker ni opazil motorja je vanj zadel in padel. Pri padcu se je ranil po čelu ter po levi roki. Na kraj nesreče so prihiteli bolničarji RK, ki so Buosija z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kirurški oddelek. Okreval bo v desetih dneh.

Na delu nesreča nikoli ne počiva

Včeraj so se ponesrečili kar trije delavci

V pristanišču «Vittorio Emanuele» se je včeraj ponesrečil 57-letni delavec Ferruccio Perini s Starega trga 4. V skladišču «14» je žerjav dvigal tovor bal volne. Naenkrat se je s priveze spustila bala volne in padla delavcu na nogo. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Perini si je namreč polomil desno nogo. Zdraviti se bo moral dva meseca.

V neki tovarni pa se je ponesrečil 44-letni delavec Ottorino Girardi iz Ul. Udine 27. Ko je delal pri nekem stroju je nerodno postavil desno roko pod premikajoče se valje. Stroj mu je pomečkal prste. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v enem tednu.

Včeraj se je zgodila še tretja nesreča na delu. Žrtev je postal 19-letni električni varilec Donato Di Filippo iz Ul. Pietraferrata 24. Di Filippo je uslužben pri podjetju «Benotto italiana». Včeraj okrog devetih je delal na nekem splavu v plovnem kanalu industrijskega pristanišča. Ko je hotel premakniti vzvod škripca, se je nerodno prijel z rokavom v sam vzvod, ki se je nenadoma premaknil in povzročil Di Filippu ziom desne roke. Z osebnim avtom so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Di Filippo bo ozdravel v dvajsetih dneh.

Poslanec Bettoli deželni tajnik CGIL

V nedeljo se je v Trstu sestal občinski odbor CGIL. Seji sta prisostvovala tudi zastopnika srednjega vodstva Colzi in Tosi. Ugotovili so potrebo po večji koordinaciji med delavskimi zbornicami naše dežele, da bi lahko boljše vodile politične sindikalne akcije. Sklenili so ustanoviti deželno tajništvo CGIL za Furlanijo-Julijsko krajino. Sestavljali ga bodo odgovorni tajnik poslanec Mario Bettoli ter pokrajinska tajnika iz Trsta in Gorice Calabria in Bergomas. Deželni odbor se je zahvalil Emiliju Semilliju za dosedanje koordinacijsko delo v okviru dežele. Odslej dalje bo vodil konfederalni zavod za pomoč v Trstu.

Razpis za prijave v Slovenski dijaški dom

1. **Dijaki ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1963/64 v Slovenski dijaški dom kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ulici Geppa 9/II (pri SPZ).**
2. **Prošnje za sprejem v dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.**
3. **Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški Matici posebno prošnjo za podporo po navodilih razpisa Dijaške Matice.**
4. **Vsa ostala pojasnila in navodila prejemajo prosilci pri naslovih navedenih v 1. točki.**

MALI MATURANTI s povpravnimi izpiti, ki se želijo prijaviti v poučitniški tečaj v dijaškem domu, naj to store čimprej.

Prijave sprejema uprava Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 vsak dan od 11. do 13. ure, v ponedeljkih in petkih pa še od 17. do 18. ure.

Priložna ženska žrtev prometne nesreče

Ko je včeraj zjutraj stopila iz avtobusa pri hotelu «Riviera» v Grljanu, je 68-letna upokojenka Mercede Petronio por. Mervini hotela prečkati cesto. Ni pa opazila, da je mimo tedaj privozil s svojim avtom TS 48292 inž. Cesare Frondoni s Furlanske ceste 105/1, ki je bil namenjen v Tržič. Frondoni je takoj zavrl avto, toda kljub temu je trčil v Petronijevo, ki se je pri padcu pobila po desni strani čela, nosu, po desnem bedru ter levem komolcu. Frondoni je ponesrečenki priskočil na pomoč in poklical rešilni avto RK, s katerim so Petronijevo prepeljali v bolnišnico. Sprejeli so jo na prvi kirurški oddelek s prognozo okrevanja v petih dneh. Na kraju nesreče je potrebne formalnosti opravila prometna policija.

Prepozno ga je zapekla vest

Policija aretirala tata ko je vračal ukradeno zlatnino

Prejšnji četrtek je na komisariat pri Sv Soboti prišla Cristina Scocchi por. Vatta iz Ul. dell'Abro 5 ter prijavila agentom, da so ji v tistem dnevu med 9. in 18. uro neznanci prebrskali stanovanje in odnesli zapestnice, nekaj prstanov in uro v skupni vrednosti 200.000 lir. Agenti so se takoj lotili dela, da bi izsledili krivce in so res imeli srečo. Že isti večer jim je po čudnem naključju tat padel v roke.

Zgodilo pa se je takole. 30-letni pleskar Natale Era iz Ul. Lorenzetti 2 je pleskal stanovanje pri Vattovih. Zaskominilo ga je po zlatnini in si jo je tudi prisvojil. Proti večeru pa ga je začela peči vest. Odločil se je, da bo vrnil plen, ki si ga je nabral v stanovanju. Zato je poiskal Giuseppa Vatto, moža Cristine, in mu hotel vrniti ukradeno blago. Oba sta se pripeljala v avtu do železniškega mostu v Ul. Battera v Barkovljah. Ustavila sta se in ko je Era povedal, kaj je pravzaprav naredil in da namerava vrniti zlatnino, sta se oba moža začela ognjevito pogovarjati. Tedaj pa so šli mimo agenti komisariata v Barkovljah, katerim so se zdeli avto in moška sumljivi. Približali so se in zahtevali dokumente. Tako je prišlo vse na dan.

Era si je mislil, da ne bo imel opravka s policijo, toda usoda je hotela, da so ravno tedaj šli mimo policisti, ki so Era aretirali in ga prijavili sodnim oblastem zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami.

Listnico so mu ukradli ko se je hladil v morju

23-letni Edoardo Nusdorfer je bil predvčerajšnjim neprijetno presenečen, ko je ugotovil, da so mu neznanci ukradli listnico, ki jo je imel v žepu jopiča. Obleko je namreč obesil na kavelj v kopališču «Topolino» v Barkovljah. Neznanec je izkoristil priliko, ko se je Nusdorfer kopal.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 9. t. m. z začetkom ob 19.30 barvni — zabavni film:

FEMMINE DI LUSSO

(Luksuzna dekleta)

Igrajo: BELINDA LEE, UGO TOGNAZZI, SYLVA KOSCINA in WALTER CHIARI

Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

Kino na Občinah

predvaja danes 9. t. m. z začetkom ob 18. in 20. uri na prostem policijski dramatični film:

SCHIAVE BIANCHE

(Bele sužnje)

Igrajo: ROSSANA SCHIAFFINO in FRANCOISE ARNOUL

NOV REKORD POSTOJNSKE JAME

V prvih šestih mesecih 114.655 obiskovalcev

Doslej si je Postojnsko jamo ogledalo nad 5.000.000 ljudi z vseh krajev sveta

Najpomembnejši prirodno-turistični objekt v Sloveniji — Postojnsko jamo je v prvem polletju letošnjega leta obiskalo kar 114.655 oseb, od tega 62.537 domačih in 52.118 inozemskih turistov. Tolikšnega obiska v prvih šestih mesecih ni zabeležila Postojnska jama v polnih 140 letih, odkar je odprta in pristopna javnosti. V primerjavi z lanskim prvim polletjem, je letos od 1. januarja do 30. junija obiskalo Postojnsko jamo kar 21.401 turistov več. Posebno rekordno je bilo število inozemskih gostov, saj je v letošnjem prvem polletju bilo v Postojnski jami skoro 14.000 tujih turistov več kot lani v istem razdobju.

V zadnjih letih je Postojnska jama zabeležila stotisočega turista običajno šele konec julija, letos pa je stotisoči turist stopil v jamo že 22. junija. Prav tako je bil največji dnevni obisk običajno zabeležen šele v juliju, toda letos na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija, je Postojnsko jamo obiskalo nič manj kot 3800 domačih in inozemskih turistov.

Postojnsko jamo si je doslej ogledalo že preko 5 milijonov domačih in tujih gostov, tako da je dejansko postala pojem evropskega turizma. Danes skoroda ni gosta, ki pride v Jugoslavijo, da vsaj enkrat ni videl Postojnske jame, kajti to bi pomenilo, da ni videl ene najlepših lepot Jugoslavije, pa najsi je z njimi še tako bogata.

Podatki za letošnje prvo polletje so resda presenetljivi, saj vemo, da ima Postojnska jama največji obisk šele v juliju in avgustu. Potemtakem je lahko soditi, da bo letošnji obisk Postojnske jame v primerjavi z lanskim (okrog 280.000 obiskovalcev) še dokaj večji in verjetno že blizu 300.000.

MILOS MACAROL

Opozorilo živinorejcem

Zakon z dne 3. februarja 1963, štev. 126, ki je bil objavljen v uradnem listu štev. 59 2. marca 1963, določa nove norme, ki urejujejo razmnoževanje goveje živine Zakon ne dopušča uporabljati za plemenjenje bika, ki ni čistokrvne pasme in ni v posesti geno-morfofunkcionalnih svojitev, ki jih **predpisuje ministrstvo** za kmetijstvo in gozdarstvo za vsako pasmo ter istočasno ne izhaja iz vzrejišč, pri katerih ni v teku akcija za izboljšanje zdravstvenih pogojev (jetičnost in bruceloza goveje živine).

Vpis v rodovniško knjigo plemenjakov se izvrši na prošnjo rejca. Prej ga mora pregledati tozadevna komisija, ki jo sestavljajo: funkcionar pokrajinskega kmetijskega nadzorništva in zastopnik narodne zveze rejcev dotične pasme, ki ji pripada plemenjak.

Za prejem pooblastila za uporabo plemenjaka za razmnoževanje, mora rejec napraviti prošnjo na zbornico za trgovino in kmetijstvo in priložiti izkaz o vpisu v rodovniško knjigo. Biki, za katere je izdala zbornica za trgovino, industrijo in kmetijstvo tozadevno pooblastilo, se lahko uporabljajo kot plemenjaki za določeno pasmo samo na območju pokrajine.

Nerezane bike, ki jih posamezna vzrejišča držijo za zakol, je treba prijaviti zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo, ki jih bo zaznamovala na račun rejca ter tudi določila rok in način vzreje.

Nov zakon tudi določa pristojbine Zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo za usposabljanje, bodisi bikov za naravno, kakor umetno osemenjenje.

Člena 10 in 11 končno določata višino kazni, ki se odmeri kršiteljem, ki se ne ravnajo kot določa zakon, in sicer:

Od 30.000 do 80.000 lir, kdor uporablja neusposobljene bike.

Od 10.000 do 30.000 lir, če se uporablja plemenjak, tudi licenciran, za plemenjenje krav iz pasme, ki ni označen na usposobljenostnem potrdilu.

Od 1.000 do 10.000 lir, če rejec ne izda tozadevnega skočnega potrdila.

Od 4.000 do 10.000 lir, če ne prijavi nerezanih bikov, namenjenih za zakol.

Torej živinorejci pozor, v interesu razvoja in izboljšanja živinoreje, držite se teh navodil.

Kamen v glavo

Med igranjem v mladinskem zavodu «Lenassi» je kamen, ki ga je vrgel neki gojenec, priletel v čelo 8-letnemu Aleksandru Clausigu iz Ul. Formica 32. Prebil mu je kožo nad očesom. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico kjer so ga pridržali **na zdravljenju za 7 dni.**

Goriško-beneški dnevnik

MEDTEM KO ŠE VEDNO TRAJA BELA STAVKA

Na prefekturi pogajanja o sporu na tekstilnem sektorju

Tognella ponuja mezdni povišek v znesku 660 lir mesečno, ki ga sindikati zavračajo

Delavska zbornica sporoča, da so se včeraj ob 10. uri sestali na prefekturi zastopniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, da bi skupno proučili spor v tekstilnih tovarnah v Podgori in Ronkah. Gospod prefekt je sindikalne zastopnike seznanil s stališčem podjetja do delavskih zahtev. Tognella še vedno vztraja pri svoji ponudbi, da se vsakemu delavcu zvišajo prejemki za 8.000 lir letno, kar ustreza 660 liram mesečno odnosno 25·60 lire na dan. Tako smešno nizko ponudbo sindikati ne morejo resno vzeti v poštev. Ponovno so pozvali prefekta, naj posreduje pri podjetju, da se doseže zadovoljiva rešitev spora.

Bela stavka se je tudi včeraj nadaljevala v podgorski tekstilni tovarni, v Ronkah pa je vsaka izmena stavkala po eno uro in pol.

Medtem se vedno bolj širi solidarnostna akcija s stavkajočimi. Vse občinske podporne ustanove pošiljajo živila in denar. Danes bodo pred vhodom v podgorsko tekstilno tovarno sindikalna zborovanja. Kar zadeva «Flocco» je ravnateljstvo ponovilo svoje poprejšnje zahteve, ki jih delavci zavračajo.

Federtessili - CISL pa javlja: «V zvezi s socialno pomočjo, ki jo bo občina preko podporne ustanove ECA podelila delavkam tekstilne tovarne v Podgori, poziva Federtessili CISL vse delavce tekstilne tovarne s stalnim bivališčem v goriški občini, naj se zglasijo na sedežu sindikata v Ul. Roma 20 med 9. in 12. uro, da izpolnijo prošnjo, ki jo bo sindikat poslal na ECA.

Bonacina in Fortuna (PSI) včeraj na Goriškem

Tiskovni urad goriške federacije Socialistične stranke Italije poroča:

«V soboto dopoldne je socialistični senator dr. Ercole Bonacina, izvoljen v kolegijih dežele Furlanija-Julijska krajina, v spremstvu člana pokrajinskega vodstva PSI Valtriča, obiskal sovodenjsko županstvo, kjer se je sestal s podžupanom Jankom Cotičem in s pokrajinskim tajnikom Cresto. Senator Bonacina se je pozanimal za upravne probleme sovodenjske občine in je svojo pozornost obrnil zlasti na problem pobiranja trošarine proste cone, ki jo goriška občina pobira tudi za blago, ki se proda na področju sovodenjske občine in ki tare že leta in leta sovodenjsko občinsko upravo. Govorilo se je tudi o problemu obnovitve šolskih poslopij, o asfaltiranju ceste Standrež-Sovodnje in o nedavnem vladnem nakazilu za procvet goriškega Krasa. Senator Bonacina je obljubil, da se bo pozanimal na pristojnih mestih v prestolnici, da se zadeve, ki zanimajo sovodenjsko občino, rešijo zanjo na najbolj ugoden način.»

«Včeraj popoldne je socialistični poslanec odv. Loris Fortuna govoril stavkajočim delavkam in delavcem pred podgorsko predilnico. Govornik je prikazal najnovejši razvoj dogodkov v zvezi s sindikalno borbo tekstilnih delavcev in je stavkajočim izrazil popolno solidarnost Socialistične stranke Italije, ki je bila ustanovljena in ki tudi danes deluje za napredek delavskega razreda v državi.»

Medtem ko se «veliki» maturanti šele potijo pod križnim ognjem vprašanj članov izpitnih komisij, so «mali» maturanti že zaključili svoj «mali» križev pot. Slika kaže del dijakov 3. gimnazije v Gorici, ki so v tem šolskem letu bili gojenci slovenskega dijaškega doma. Kakor vidimo na sliki, jih je kar lepo število iz tega razreda v tem zavodu. V domu je bila v preteklem šolskem letu več kot četrtina vseh slovenskih dijakov goriških srednjih šol. To je vsekakor najboljši dokaz pomembne vloge zavoda za obstoj slovenskega šolstva na Goriškem. Naj se ta vloga v prihodnjem šolskem letu še bolj poveča.

ORGANIZATORJI P. D. «SKALA»

Tekma v briškoli, čevapčiči in ples na «brjarju» v Gabrjah

Ernest Ožbot (Rupa) in Marjan Devetak (Peč) prvaka v briškoli - Velika udeležba v soboto, posebno pa v nedeljo

Nad «Skarpato» v Gabrjah se je zbralo prejšnje večere izredno veliko število ljudi vseh starosti, ki so hoteli s svojo navzočnostjo nagraditi požrtvovalne prireditelje plesa na brjarju. Zamisel o prireditvi se je pojavila šele pred nekaj tedni. Tedaj je začel delovati organ, ki je mislil na vsako podrobnost tako obsežno zamišljene prireditve. Najprej je dobil od gostilničarja Pinka Pavletiča dovoljenje za uporabo res lepega prostora na križišču med državno in pokrajinsko cesto v Gabrjah. Potem je sledilo vse ostalo. Že v soboto je bila udeležba izredna, v nedeljo pa je presegla vsako pričakovanje.

Pred velikim napisom «Skala» razobešenim čez vhod, so v nedeljo popoldne začeli prihajati prijavljenci za tekmovanje v briškoli. Okoli 17. ure se je spopadlo skoraj 50 parov. Tekmovanje sta izvrstno vodila domačina iz Ronk Poletti in Boscarol, ki imata s tem že veliko prakso. Ob 20.30 so razglasili zmagovalce. Zanimivo je, da so večino prvih mest zasedli prav prebivalci iz bližnjih vasi. Prvo mesto sta zasedla gostilničar Ernest Ožbot iz Rupe in Marjan Devetak s Peči, drugo Vrhovca Frandolič in Rudolf Devetak, tretje Goričana Pellizon in Giovannini, četrto pa brata iz Gabrij Anton in Julko Florenin. Tekme so bile vroče zaradi hude konkurence in tudi zaradi sonca, ki je neusmiljeno pripekalo. Zmagovalci so si zato pošteno zaslužili gnjat, salame in vino, ki so ga ponudili organizatorji.

Ob zvokih izvrstnega orkestra «Gaieb», ki ima poleg inštrumentalistov tudi pevke, se je predvsem mladina v soboto in nedeljo vrtela do polnoči in čez. Pete so udarjale ob brjar v taktih valčka, polke in toliko drugih plesov, in tudi ob taktih twista. Vmes so si tešili žejo s pijačami, na razpolago so bili okusni čevapčiči. Le-ti so bili najbolj iskana specialiteta, ki je na Goriškem že tako priljubljena, da skoraj ni plesa brez nje. Pripravil jih je Saverij Rožič ob pomoči dveh mladeničev iz Gabrij in Peči. Prostor je bil lepo razsvetljen, okrašen z zelenjem in slikami v bifeju ter nad odrom za orkestrom, ki jih je narisal mladi domači slikar Vladko Boškin.

Ples so pripravili izključno samo domači fantje pod vodstvom Vida Primožiča, da bi obnovili prosvetno društvo «Skala», ki je bilo svoj čas zelo aktivno. Pošteno so si zavihali rokave in tako domala dokazali, da je tudi v majhni vasi mogoče napraviti stvari v redu.

Kljub nalivu, ki je ponehal nekaj pred večerom, so včeraj v Gabrjah plesali tudi zvečer. Pred polnočjo so izvolili tudi zvezdico plesa 16-letno *Anico Malič iz Peči.*

Povračilo IGE izvoznikom

Ministrstvo za finance sporoča, da je podaljšalo do 30. septembra 1963. leta rok za povračilo IGE na podlagi cene franco meja za izvoženo blago. Ugodnosti veljajo za tiste operaterje, ki so izvozili blago v času med 1. septembrom 1960 in 31. marcem 1963. Prvotni rok za iztrjevanje IGE, ki so ga podaljšali, je zapadel 31. januarja 1962. Vest sporoča goriškim trgovcem Zbornica za trgovino, industrijo in kmetijstvo.

Pri padcu si je zlomil nogo

Včeraj ob 8.45 so pridržali v novi civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto na zdravljenju za dobo 30 dni 26-letnega Ferruccia Bernardisa iz Ul. Brigata Trapani 25. Padel je v Ul. Rabatta in si zlomil levo nogo.

Urezal se je v peto

Ko se je hotel umiti noge v kadi, se je posoda zlomila in prerezala peto 53-letnemu Giordanu Cumarju iz Padove. V civilni bolnišnici v Gorici so mu rano obvezali in ga poslali domov, kjer se bo zdravil sedem dni.

VELIKA PRIDOBITEV ZA TURIZEM

Asfaltirali so cesto med Tolminsko in Idrijo

Do Logatca manjka še 10 km asfaltne poti - Asfaltni trak bo segel tudi v Cerkno

Most na Soči je povezan s slovensko prestolnico z lepo urejeno asfaltirano cesto. Promet po asfaltnem traku je stekel v polovici preteklega tedna. Dela je opravilo cestno podjetje Gorica. Z deli je začelo že lansko jesen ter jih nadaljevalo pozimi. Junija so začeli polagati asfaltno maso. Precejšnji del ceste so uredili že lansko leto, preostali del, 12 km, pa so dokončali letos. Ker je že od poprej asfaltirana cesta Idrija-Logatec (manjka samo še kakšnih deset km) je vožnja s Tolminskega v Ljubljano neprimerno udobnejša kot poprej. Za sedaj se še ne ve, kdaj bodo asfaltirali preostalih 10 km poti. Prav gotovo bi delo že opravili, če bi letošnja zima ne povzročila tolikšne škode na cestah.

Sedaj so v teku še dela za asfaltiranje pet kilometrov dolge cestne zveze med vasjo Želin in Cerknim, kjer bodo uredili in asfaltirali tudi glavni trg v vasi.

Izboljšane cestne zveze bodo ugodno vplivale na gospodarstvo teh krajev. Prav gotovo bodo po njih stekle avtomobilske kolone turistov, ki si želijo spoznati severovzhodni del Primorske.

Štandreški otroški zbor pel na radiu

Otroški pevski zbor iz Standreža so povabili na tržaški radio, kjer je pod vodstvom pevovodje Franca Lupina zapel večje število pesmi, ki so jih posneli na magnetofonski trak, da jih bodo predvajali čez kakšnih deset dni po valovih slovenske tržaške radijske postaje.

Po oddaji so si ogledali tiskarno, kjer se tiska Primorski dnevnik. Kosili so v Dijaškem domu v Trstu. Ogledali so si tudi tržaški velesejem. Vrnili so se v poznih popoldanskih urah, veseli in zadovoljni.

Globe mestnih stražnikov v mesecu juniju

Mestni stražniki v Gorici so v preteklem mesecu juniju naložili 408 glob, ki so takole razdeljene:

Za prekrške proti cestnemu pravilniku 364, proti mestnemu pravilniku 30, proti predpisom poljskega pravilnika 12, za prekrške psov 1, proti predpisom gradbenega pravilnika 1.

V istem mesecu je občinski konjederec polovil 23 psov, ki so bili brez gospodarja.

Guma je počila in ga je ranila

Mario Peresin star 25 let, se bo moral v civilni bolnišnici zdraviti zaradi udarca v glavo in ran po obrazu. Ranila ga je eksplozija gume na avtomobilu. V bolnišnico so ga odpeljali ob 14. uri.

Menični protesti

Po podatkih trgovinske zbornice je bilo na Goriškem v prvi polovici meseca junija 603 meničnih protestov. Od tega jih je bilo 311 v Gorici, 126 v Tržiču, 35 v Gradežu, 24 v Ronkah, 19 v Gradiški, 19 v Krminu, 14 v Ronkah, 13 v Škocjanu, 9 v Doberdobu, 9 v Turjaku, 8 v Foglianu-Redipugli, 5 v Zagraju, 3 v Šlovrencu, 3 v Starancanu, 2 v Sovodnjah, 1 v Št. Petru ob Soči, 1 v Medeji in 1 v Steverjanu.

Pred županstvom se je ponesrečil

Včeraj okrog 8. ure zjutraj so poklicali avto Zelenega križa na trg pred županstvom, kjer se je na cesti potolkel Alojz Kumar iz Gorice, Trg De Amicis št. 6. Odpeljali so ga v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu zdravniki pri pregledu ugotovili udarec na hrbtu in kolenu. Pridržali so ga na zdravljenju s prognozo okrevanja v osmih dneh.

PROSVETNO DRUŠTVO «BRIŠKI GRIČ» priredi na «DVORU» v soboto, nedeljo in penedeljek 13., 14. in 15. julija

PLES V ŠTEVERJANU

Igral bo izvrsten orkester s popevkarji. Ples bo vsak večer od 20. ure dalje. Na razpolago bodo priznana briška vina, nealkoholne pijače in prigrizek.

V nedeljo, 14. julija ob 17. uri bo v prijetni senci zabavišča

KONCERT PEVSKIH ZBOROV s Tržaškega in Goriškega

Nastopili bodo zbori Prosek-Kontovel, Dol-Poljane, Vrh in Števerjan ter inštrumentalni trio s pevko iz Števerjana.

Vseskozi bo odprta razstava ***KMETIJSKIH STROJEV***

V Pevmi smrdijo odpadne vode

Odpadne vode enega dela hiš v Pevmi se še vedno odtekajo po odprtem kanalu vzdolž glavne pokrajinske ceste, ki pelje na Oslavje. Zaradi organskih snovi, ki se razkrajajo na vročem zraku, se iz kanala širi neprijeten vonj, ki ga morajo vdihavati predvsem stanovalci, ki prebivajo v hišah med šolskim poslopjem in pošto. Spodnji del jarka so občinski delavci regulirali. Položili so cementne cevi in jih zasuli. Marsikdo se vpraša, zakaj ne bi delo nadaljevali in pokrili še preostali del jarka. Upoštevati je treba tudi drugo okolnost, ki narekuje izvedbo tega dela. Odkriti jarek, ki je dolg morda samo kakšnih 50 metrov, je globok blizu enega metra. Kdor vanj pade, naj bo to nepreviden pešec, kolesar ali motociklist, se bo v njem pošteno pobil.

Z anteno na Sabotinu ustvarjen stik z radijskimi amaterji

Na Sabotinu sta Bruno Bonitta in njegov sodelavec namestila amaterško radijsko sprejemno in oddajno aparaturo, da bi uspela navezati čimveč stikov v 24 urah tekmovanja. Vojaško poveljstvo je radijskima amaterjema nudilo dragoceno pomoč pri namestitvi devet metrov visoke antene z enajstimi elementi. Najpomembnejša pa je bila dobava električne energije v višini 580 metrov. V soboto zvečer je Bonitta začel klicati radijske amaterje preko svojega aparata s siglo I 1/BBR. On sam in za njim sodelavec sta se povezala z radijskimi amaterji v Svici, Franciji in Jugoslaviji. Tekmovanje je razpisala mednarodna zveza radijskih amaterjev.

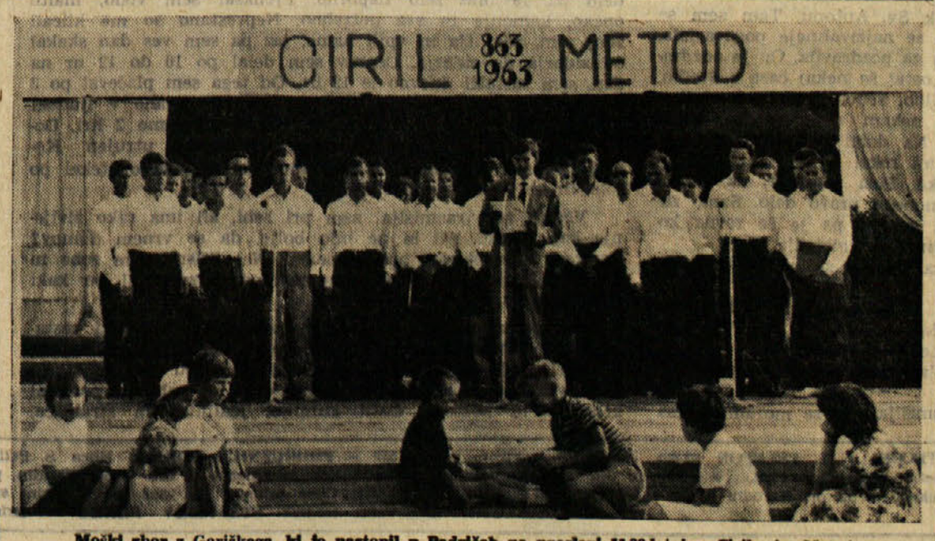

Moški zbor z Goriškega, ki je nastopil v Padričah na proslavi 1100-letnice Cirila in Metoda

Kino

VERDI. 17.00: «La commare secca», Italijanski črnobeli film režiserja Pier Paola Pasolinija. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 22.

CORSO. 17.00: «La porta dalle sette chiavi», H. Dracae in Sabina Seselmann. Nemški črnobeli film. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.30: «Avventure a Vallechiara», S. Laurel in O. Hardy. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.00: «Texas selvaggio», J. Carrol in Catherine Mc Leod. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 29 stopinj ob 4.30. Povprečne dnevne vlage je bilo 87 odstotkov. Dežja je padlo 5,6 milimetra.

šport šport šport šport šport

ZAKLJUČENO 5. PRVENSTVO EVROPE V ORODNI TELOVADBI

Cerar zopet evropski prvak

Zlate kolajne na posameznih orodjih: parter - Menichelli (It.) - konj - Cerar (Jug.) - krogi - Cerar, Šahlin, Kapsazov (Pulj.) - preskok - Krbec (ČSSR) - bradlja - Carminucci (It.) - drog - Cerar in Šahlin

BEOGRAD, 8. — Miro Cerar iz Ljubljane je po dvodnevnih borbah na 5. evropskem pokalu v orodni telovadbi drugič osvojil prvo mesto in z njim naslov evropskega prvaka. Ko je mladi slovenski telovadec stopil na najvišjo stopnico, ko so zaigrali jugoslovansko himno in ko mu je predsednik mednarodne telovadne federacije FIG Charles Thoeni obesil okrog vrata zlato kolajno, je vsa ogromna dvorana nekaj minut odmevala od navdušenega ploskanja junaku dneva.

Na drugo in tretje mesto v splošnem vrstnem redu sta se uvrstila odlična sovjetska telovadca Šahlin in Kerdemelidi, na četrto in peto pa nič manj sijajna Italijana Menichelli in Carminucci. Tudi drugi jugoslovanski zastopnik Martin Šrot iz Celja, ki je prvič nastopil na prvenstvu, je upravičil zaupanje. Med 38 tekmovalci se je uvrstil na 22. mesto, v preskoku pa je bil celo drugi in si s tem pridobil pravico do nastopa v finalu za kolajne na posameznih orodjih.

Miroslav Cerar pa si ni pridobil samo naslova evropskega prvaka, temveč je tudi sam ali skupno z drugimi osvojil v finalnih tekmovanjih na posameznih orodjih še tri zlate kolajne oziroma tri evropske naslove in sicer na konju (sam), na krogih (skupno s Šahlinom in Poljakom Kapsazovom) ter na drogu (skupno s Šahlinom). Evropski prvaki na ostalih orodjih pa so: v parterju: Menichelli (Italija), v preskoku Krbec (CSSR) in na bradlji: Carminucci (Italija).

Pot Miroslava Cerarja do evropskega naslova je bila tokrat dramatična. Prvi dan je Cerar začel sijajno. Za vajo na krogih je dobil oceno 9,70. Dober je bil tudi v preskoku, čeprav je to njegova šibka točka. Po teh dveh disciplinah je bil na prvem mestu. Nato pa je sledil nastop na bradlji, na kateri je pred dvema letoma v Luksemburgu osvojil zlato kolajno. Namesto triumfa pa je sledilo razočaranje. Začel je odlično, nato pa mu je zaradi neznatne nepazljivosti zdrsnilo, zaradi česar je moral skrajšati vajo. Sodniki so mu zaradi tega dali zelo nizko oceno 9,30, zaradi katere je padel s prvega na 4.—5. mesto, na bradlji pa je sploh izpadel iz finala.

Vse je že kazalo, da je Cerarju po tej nezgodi, splavalo prvo mesto po vodi. Toda Cerar se je prav v tem kritičnem razdobju, po neprespani noči in po demoralizaciji, pokazal pravega in velikega športnika. Drugi dan tekmovanja je za svojo vajo na drogu dobil odlično oceno 9,85 in se z njo približal vodečemu Šahlinu za 0,20 točke. Toda že po naslednjih vajah se je prednost Šahlina spet povečala. Medtem ko je Šahlin dobil na drogu 9,80, je Miro Cerar dobil za svojo vajo v parterju samo 9,60 točke in razlika med obema šampionoma je pred zadnjo vajo bila 0,25 točke. Odločilen je bil torej zadnji nastop. Cerar je nastopil na konju, Šahlin pa v parterju. Cerar se je zbral, mirno pristopil k orodju in izvedel vajo v brezhibnem slogu. Sodniki so mu prisodili 9,85, čeprav bi zaslužil še več. Medtem Šahlinu v parterju ni šlo vse gladko in dobil je samo oceno 9,50. Kratek račun — Cerar je prevzel vodstvo nad svojim najnevarnejšim tekmecem za 0,10 točke in tako je znova postal evropski prvak.

Od ostalih telovadcev je poleg Šahlina, ki pa je že star znanec prvenstev, presenetil drugi sovjetski zastopnik Kardemelidi, ki je osvojil bronasto kolajno v skupnem vrstnem redu, odlična pa sta bila tudi Menichelli, posebno v parterju, in Carminucci, zlasti na bradlji. Odlikovali so se še Bolgar Prodanov, Cehoslovaka Stasny in Krbec, Nemec Fuele in Finec Kestola.

Rezultati — Končni vrstni red: **1. CERAR (Jugoslavija) 57,75; 2. Šahlin (Sovjetska zveza) 57,65; 3. Kerdemelidi (Sovjet. zveza) 57,45; 4. Menichelli (Italija) 57,00; 5. Carminucci (Italija) 56,95; 6. Prodanov (Bolgarija) 56,55, 7. do 8. Stasny (Češkoslovaška) 56,35; Fülle (NDR) 56,35; 9. Krbec (Češkoslovaška) 56,25; 10. do 12. Kestola (Finska), Kapsazov (Bolgarija) in Rokosa (Poljska) 55,70; 13. Csanyi (Madžarska) 55,65; 14. Wigaard (Norveška) 55,60; 15. Stuart (Velika Britanija) 54,95; 16. do 19. Stoffel (Luksemburg), Jakoby (ZN), Fürst (ZN) in Bouchonet (Francija) 54,90; 20. Jonsson (Švedska) 54,85; 21. Feus (Švica) 54,70; 22. Šrot (Jugoslavija) 54,60 itd.**

V ostrih borbah za prvenstvo Evrope na posameznih orodjih so bili doseženi naslednji rezultati:

PARTER: 1. Menichelli (It.) 19,55, 2. Kardemelidi (SZ) 19,45, 3. Cerar (Jug.) 19.15, 4. Carminucci (It.) 19.00, 5. Stasny (Čeh.) 18,90, 6. Fuelle (DRN) 18,80

KONJ Z ROČAJI: 1. Cerar (Jug.) 19,65, 2. Kardemelidi (SZ) 19.40, 3. Šahlin (SZ) 19,30, 4. Wigaard (Norv.) 19,5, 5. Rokosa (Polj.) 19,05, 6. Prodanov (Bolg.) 17,80.

KROGI: 1. Cerar (Jug.) 19,25, 2. Šahlin (SZ) 19,25, 3. Kapzasov (Bolgarija) 19,25, (vsi zlate kolanje), 4. Menichelli (It.) 19,15 (srebrna), 5. Krbec (ČSSR) 19,10 (bronasta), 6. Scany (Madž.) 18,90.

PRESKOK: 1. Krbec (ČSSR) 19,55, 2. Cerar (Jug.) 19,05, 3. Šrot (Jug.) 18,95, 4. Kardemelidi (SZ) 18,95, 5. Šahlin (SZ) 18,90, 6. Carminucci (It.) 18,80.

BRADLJA: 1. Carminucci (It.) 19,40, 2. Šahlin (SZ) 19,25, 3. Menichelli (It.) 19,20, 4. Kardemelidi (SZ) 19,05, 5. Rokosa (Polj.) 18,90, 6. Fuelle (DRN) 18,70.

DROG: 1. Cerar (Jug.) 19,70, 2. Šahlin (SZ) 19,70 (oba zlata kolajna), 3. Kardemelidi (SZ) (srebrna kolajna) 19,50, 4. Prodanov (Bolg.) 19,20 (bronasta), 5. Carminucci (It.) 19,10, 6. Kestila (Fin.) 19,00.

Neposredno po velikem finalu v dvorani beograjskega sejma je Miro Cerar dejal:

«Za moj uspeh je bilo odločilno, da sem danes izvedel prav vse vaje brez najmanjšega zatikljaja. Ker sem pazil, da se ne bi to pripetilo, morda nisem izvedel sestave v formatu, kakor bi jih bil sicer. Vse je bilo odvisno od ocene v parterju. Gladko sem izvedel vse najtežje prvine, le dva elementa nista bila dovolj čista. Pri nastopu na konju sem imel strige nalašč nižje, da se mi ne bi kaj zataknilo.»

Na vprašanje, kaj meni o občinstvu, je Cerar dejal, da mu je zelo hvaležen za pomoč in spodbudo, da pa so ga motili prehodi med bučnim navijanjem in mrtvaško tišino, ko je začel vajo izvajati.

«Čutil sem veliko odgovornost do skupnosti in samega sebe. Spal sem le nekaj ur. Zbudil sem se že ob štirih zjutraj.»

Na vprašanje, kaj meni o Šahlinu, je Cerar dejal, da mu je zelo žal, ker si ni utegnil ogledati njegovih vaj.

«Toda kljub temu je Šahlin velik telovadec in še večji športnik.»

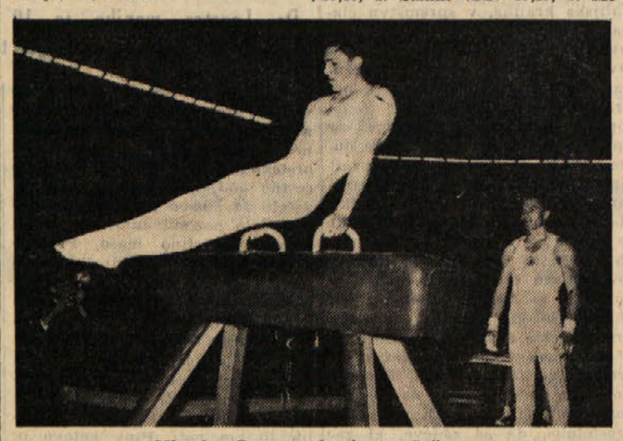

Miroslav Cerar na konju z ročaji

TENIS

Zadnje finalne borbe v Wimbledonu

LONDON, 8. — Danes so bile na igriščih v Wimbledonu odigrane zadnje finalne igre mednarodnega teniškega turnirja, ki so bile v soboto odložene zaradi dežja.

Izidi so bili naslednji:

Posameznice: Smith (Avstral.) - Moffitt (ZDA) 6:3, 6:4

Moške dvojice: Osuna-Palafox (Meh.) - Darmon-Barclay (Fr.) 4:6, 6:2, 6:2, 6:2

Ženske dvojice: Bueno - Hard (Braz.-ZDA) - Smith-Ebbern (Avstralija) 8:6, 9:7

Mešane dvojice: Fletcher-Smith (Avstral.) - Hewitt-Hard (Avstral.) ZDA) 11:9, 6:4.

Pokal Rappan

I. skupina: Zuerich - Sedan 7:0, Nimes-Lausanne 5:1, Young Boys-Toulouse 3:2, Rouen - La Chaux de Fonds 4:3.

II. skupina: Bayern (Muenchen) - Sparta (Rotterdam) 6:0, Neumuenster - Djurgaarden (Stockholm) 2:1, WAC - Oergryte (Sved.) 1:1, Enschede - Pirmasens 2:1, Tasmanija - Schweacht (Dunaj) 4:2.

III. skupina: Motor (Jena) - Velež (Jug.) 0:1, Slovnaft - Zaglebje 1:0, Beograd - Slovan (Bratislava) 2:2, Hajduk (Split) - Odra 1:0.

8. ETAPA DIRKE «TOUR DE L'AVENIR»

Po nedeljski zmagi Valenčiča je bil včeraj prvi Aimar (Fr.)

V splošnem vrstnem redu še vedno v vodstvu Zimmermann

GRENOBLE, 8. — Včeraj so končno imeli na dirki «Tour de l'Avenir» svoj prvi veliki dan tudi Jugoslovani. V sedmi etapi Saint Flour-Saint Etienne (155 km) je namreč zmagal Valenčič in s tem dosegel obenem tudi prvo etapno zmago za Jugoslovane, odkar nastopajo na tej dirki. Valenčič je skupno z Belgijcem Van Sweeveltom, Rusom Saidsuškinom in Portugalcem Carvalhom napadel že pri 12. km in čeprav je bila cesta slaba, je ta četvorica imela na vrhu Collata že 4' naskoka pred glavnino. V spustu se je težje poškodoval Spanec Sanchez, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico. V naslednjih km je zaostal Belgijec, vodilna trojka pa je pri 105. km imela še 2'25" naskoka pred prvo večjo skupino, v kateri je vozil tudi Zimmermann. 10 km pred ciljem je Valenčič nenadoma skušal uiti, kar pa se mu ni posrečilo in zato si je moral zmago izbojevati šele v ključnem šprintu.

Danes zjutraj pa je v 8. etapi startalo še 90 kolesarjev. Po razmeroma mirnem začetku sta ušla Švicar Zeoffal in Nemec Limbach, ki sta pri 90. km imela že 5'10" naskoka. Tedaj pa se je glavnina vendarle zganila predvsem po zaslugi sovjetskih in italijanskih kolesarjev. Prvi so napadli Dancelli, Cerepovič in Spanec Garcia. Pri 110. km je padel in zaostal Zeoffal in v vodstvu je ostal samo Limbach, ki je pri 119. km imel še 1'35" prednosti pred Dancellijem Cerepovičem in Garcio.

Že na prvih vzponih na vrh Porte pa se je položaj spremenil. Dancellija, Cerepovića in Gario je dohitelo še 14 kolesarjev, vsi skupaj pa nato še Limbacha. 7 km pod vrhom je ostalo v vodstvu 10 mož, vrh pa je po novih spremembah prvi dosegel Alves pred Stafanonijem, in Vastiaujem, 10" pred Garcio, 15" pred Mainom in 17" pred Zimmermannom, Sylvo, Maurerom, Magnainijem, Aimarom, Timmermannom, Zandegujem in drugimi. V spustu je Aimar tvegal vse in je zmagal 14" pred ostalimi, med katerimi je v šprintu zmagal Švicar Maurer, ki je Zimmermannu odščipnil zaradi odbitka, 15 sekund.

VRSTNI RED V 7. ETAPI
Saint Flour-St. Etienne (155 km)
1. VALENČIČ (Jugosl.) 4.16'48" (z odbitkom 4.16'18");
2. Saidšušin (SZ) i.č. (z odbitkom 4.16'33"); 3. Varvalho (Port.) 4.16'48"; 4. Seyve (Fr.) 4.16'56"; 5. Tous (Šp.); 6. Mendiburu (Šp.); 7. Aimar (Fr.); 9. Zandegu (It.) 4 ure 18'23"; 10. Bingelli (Švica); 11. Stefanoni (It.); 12. Dolezel (ČSSR).

VRSTNI RED V 8. ETAPI
St. Etienne-Grenoble (174 km)
1. AIMAR (Fr.) 4.52'16" (z odbitkom 4,51'46");
2. Maurer (Švica) 4.52'30" (z odbitkom 4.52'15"); 3. Zandegu (It.); 4. Zimmermann (Fr.); 5. Vastiau (Belg.); 6. Silva (Port.); 7. Maino (It.); 8. Stefanoni (It.); 9. Alves (Port.) vsi s časom 4.53'30"; 10. Delisle (Fran.) 4.52'55"; 11. Mugnaini (It.) 4.53'29"; 12. Kapitanov (SZ); 13. Dancelli (It.) 4.53'48"; 14. Carvalho (Port.); 15. Olizarenko (SZ).

SPLOŠNI VRSTNI RED PO 8. ETAPI
1. ZIMMERMANN (Francija) 31 ur 33'34";
2. Maurer (Švica) z zaostankom 1'18"; 3. Aimar (Fr.) 2'; 4. Mugnaini (It.) 2'58"; 5. Momene (Šp.) 3'10"; 6. Delisle (Fr.) 3'52"; 7. Vyncke (Belg.) 4'01"; 7. Saguardy (Šp.) 4' in 32"; 9. Maino (It.) 5'11"; 10. Stefanoni (It.) 6'16".

15. ETAPA DIRKE «TOUR DE FRANCE»

Bahamontes je vztrajal vse do cilja v Grenoblu

V nedeljski 14. etapi je zmagal Ignolin - Na vrhu splošne lestvice brez bistvenih sprememb

GRENOBLE, 8. — Po včerajšnji drugi etapni zmagi Anquetilovega spremljevalca Ignolina, si je današnjo etapo dirke «Tour de France» Saitnt Etienne - Grenoble (174 km) zagotovil že priletni španski gorski specialist Bahamontes, Belgijec Gilbert Desmet pa je tudi tokrat ohranil rumeno majico.

24' pred napovedanim časom je startalo 95 kolesarjev, kolikor jih je še preostalo po štirinajstih etapah. Vzpon na Grand Bois je po dveh brezuspešnih poskusih pobega začela vsa karavana kompaktno. Na vrhu po 14 km vožnje pa je bil prvi Bahamontes pred Ignolinom, Van Looyem, Masom, Mattiom, Lebaubejem in Bocklandtom, ki so imeli 15" naskoka pred ostalimi, ki pa so se jim v spustu hitro pridružili.

Pri 25. km je skušal ulti Groussard, pri 37. km pa Gracke, Elorza, Brandts, Rostollan, Mas, Beheyt in Barale, toda oba poskusa sta propadla. Potem je zavladal popolni mir, ki je trajal vse do 80. km, kjer so poskušali srečo Ramsbottom, Labaude, Epaud in Perez-Frances, ki pa tudi niso uspeli. Pri 90. km so nesrečno padli štirje kolesarji, med katerimi tudi Rostollan. Pri 119. km je potegnil Van Looy. Rostollan, Gaul in Cerami pa so že znatno zaostali.

Medtem si je Belgijec pridobil kakih 20" naskoka in v lov za njim sta se špustila Pauwels in Mahe, ki sta ga tudi ujela po 7 km. Kmalu pa je vse tri ujela tudi vsa glavnina. Toda Bahamontes je imel danes resne namene in pri 141. km je znova potegnil in povlekel za seboj še Van Looya in Labauda, ki pa mu nista dolgo sledila. Pri 145. km je imel Bahamontes 50" naskoka, ki je do vrha Colle de Porte povečal na 1'10" pred skupino, v kateri so bili vsi najboljši. Pri 155. km je njegova prednost narastla že na 2' pred Angladejem in 2'05" pred prvo skupino, ki sta jo vodila Poulidor in Armand Desmet. 10 km pred Grenoblom po zaključnem spustu se je Anglade približal Bahamontesu na 1'35", toda borbeni Španec je vzdrževal do cilja, kjer je imel še vedno 1'16" prednosti pred Angladejem in Hoevenaersom, medtem ko se je v sprintu glavnine, ki je zaostala za 2'02", uveljavil Van Looy.

VRSTNI RED V 14. ETAPI
Aurillac-St. Etienne (236 km)
1. IGNOLIN (Fr.) 6.46'34" (z odbitkom 6.45'34");
2. Novak (Fr.) isti čas (z odbitkom 6.46'4"); 3. Gainche (Fr.) i.č.; 4. Foucher (Fr.) 6.46'35"; 5. Enthoven (Niz.) 6.46'37"; 6. Guarnieri (Italija) 6.54'46"; 7. Van Looy (Belg.) 6.54'53"; 8. Beheyt (Belg.); 9. Gilbert Desmet; 10. Stablinski (Fr.); 11. Bailetti (It.); 12. Ferrari (It.).

VRSTNI RED V 15. ETAPI ST. ETIENNE - GRENOBLE (147 km):
1. Bahamontes (Sp.) 4.59'13" (z odbitkom 4.58'13", 2. Anglade (Fr.) 5.00'29" z odbitkom 4.59'59", 3. Hoevenaers (Belg.) 5.01'09", 4. Van Looy (Belg.) 5.01'15", 5. G. Desmet (Bel), 6. Gainche (Fr.), 7. A. Desmet (Belg.), 8. Bocklandt (Belg.), 9. Van Schil (Belg.), 10. Menzanegue (Šp.), 11. Pauwels (Belg.), 12. Fontona (Šp.) z istim časom 5.01' in 15" pri'la vsa glavnina.

SPLOŠNI VRSTNI RED PO 15. ETAPI:
1. G. Desmet (Belg.) 80.10'10", 2. Bahamontes (Šp.) z zaostankom 2'30", 3. Anquetil (Fr.) 2'33", 4. Anglade (Fr.) 5'13", 5. Gainche (Fr.) 5.20", 6. Poulidor (Fr.) 5'22", 7. Pauwels (Belg.) 7'31", 8. Soler (Šp.) 7'47", 9. Perez-Frances (Šp.) 8'00", 10. Lebaube (Fr.) 9'04".

Dirka po Furlaniji - Julijski krajini

Gismondi zmagovalec na cilju v Vidmu

VIDEM, 8. — Felice Gismondi iz Bergama je zmagal na kolesarski dirki za diletante po Furlaniji - Julijski krajini, ki se je začela v petek s startom v Vidmu in zaključila včeraj po petih etapah s ciljem spet v Vidmu

V nedeljo sta bili na programu dve etapi. V prvi od Trsta do Pordenona (107 km) je zmagal Bettin, ki je prevozil progo v času 2.34'58" s povprečno hitrostjo 41,428 km, v drugi od Pordenona do Vidma (108 km) pa je zmagal Della Rosa v času 2.44'33" s povprečno hitrostjo 39,380 km na uro. Medtem ko je Bettin v prvi etapi zmagal z naskokom, pa se je druga zaključila s sprintom.

KONČNI VRSTNI RED:
1. Gismondi 14.45'17"; 2. Tapparello z zaostankom 1'; 3. Trancossi 1'8", 4. Chiementin 2'52"; 5. Bolzan 3'19"; 6. Fantinato 4'21"; 7. Rossi 4'37"; 8. Bettin 6'14"; 9. Gandolfi 8'19"; 10. Giacomelli 8'22".

Cotta išče igralce na juga

Tehnični direktor Triestine Cotta se mudi v Bariju kjer vodi pogajanja z nekaterimi klubi B in C lige z juga za odkup nekaterih igralcev. Čeprav še ni nobenih potrjenih vesti, se je vendarle izvedelo, da uspešno napredujejo pogajanja s Tranijem za odkup vratarja Lamia - Caputto medtem ko so z Barletto v teku pogajanja za odkup branilca Terzuolla

Kot znano zapade rok za nove angažmaje igralcev iz A in B lige 15. t. m. Po tem roku bo mogoče do konca meseca iskati nove moči samo še v polprofesionalnem sektorju, to je v C ligi in v nižjih kategorijah.

* * *

VERONA, 8. — Za okrog 80 milijonov lir si je Verona za prihodnjo sezono zagotovila srednjega napadalca Callonija in stranskega krilca Radaellija, ki sta v minuli sezoni igrala pri Messini.

Eufemi k Udinese

VIDEM, 6. — Tajništvo Udinese je potrdilo, da je kupilo branilca Edelma Eufemija, ki je bil doslej član Lazia. Vsota, ki jo je moralo Udinese plačati za igralca, ni znana. Razen tega se je vodstvo Udinese sporazumelo z vodstvom Lazia, da se za eno leto podaljša dvolastništvo srednjega napadalca Rozzonija.

RAZNE VESTI

TRAVEMUENDE, 8. — V finalu mednarodnega teniškega turnirja je Jugoslovan Pilič premagal Nemca Stucka s 6:2, 4:6, 9:7, 6:1.

VIDEM, 8. — Francija, Jugoslavija in Italija se bodo pomerile v balincanju v nedeljo v Vidmu.

CAMBRAY, 8. — Michel Bernard je postavil nov francoski rekord v teku na 1 miljo s časom 3'58"2. Prejšnji rekord je imel Michel Jazy s časom 3'59"8.

WASHINGTON, 9. — Ameriški kongres je v resoluciji predlagal naj bi bile zimske olimpijske igre 1968, če bodo dodeljene ZDA, v Lake Placidu v državi New York.

TEKMOVANJE MLADINCEV V GORICI

Borovi atleti osvojili dve prvi in eno drugo mesto

Fučka prvi v disku, Sancin v teku na 600 m, Hreščak pa drugi v skoku v višino

V nedeljo je bilo v Gorici na šolskem igrišču lahkoatletsko tekmovanje mladincev, ki ga je organizirala Unione Ginnastica Goriziana v sodelovanju s pokrajinsko delegacijo FIDAL. Nastopili so člani dvanajstih društev s področja dežele Furlanija-Julijska krajina in med njimi tudi mladinci Bora iz Trsta, ki so tudi osvojili dve prvi in eno drugo mesto. Zaradi hude vročine rezultati na splošno niso presegli povprečja. Izjeme predstavljajo le rezultati v metu krogle, v metu kopja in v teku na 80 m ter tudi v skoku v višino.

Rezultati:

250 m ovire: 1. Radislav Stani (ASU) 35"9;
Krogla: 1. **RADOVAN FUCKA** (Bor) 15.64, 2. Francescutto (ASU) 13.16, 3. Zamaro (Torriana) 13.04.
60 m ovire: 1. Totis (Libertas Videm) 9"4.
250 m: 1. Giglio (SGT) 31"7.
Višina: 1. Musulin (UGG) 1.75, 2. **Marko Hreščak** (Bor) 1,65, 3. Furlani (Libertas) 1.60
1200 m: 1. Bacci (CRDA Tržič) 3'23"4.
Disk: 1. Ghermi (GRDA) 31.69.
80 m (finale): 1. Corubolo (ASU) 9"5.
600 m: 1. **STOJAN SANCIN** (Bor) 1'31"3, 2. Clapiz (ASU) 1'35", 3. Tiengo (Fiamma Ts.) 1'35"5.
Daljina: 1. Tavagnutti (UGG) 5.90.
Kopje: 1. Bedrina (CIS Ts.) 44.79.
4 x 100: 1. Libertas Videm 47"3.

1600 atletov iz 13 držav na „Sredozemskih igrah"

Od 21. do 29. septembra bodo v Italiji «sredozemske športne igre». Med včerajšnjo tiskovno konferenco so predsednik izvršnega pripravljalnega odbora in odgovorni za posamezne sektorje dali nekaj zanimivih podatkov o pripravah za to veliko tekmovanje, za katero se je prijavilo 13 držav, ki mejijo na Sredozemsko morje, z okrog 1600 atleti in 400 spremljevalci.

Svojo udeležbo so prijavile: Italija, Jugoslavija, Libanon, Malta, Francija, Maroko, ZAR, Sirija, Španija, Turčija, Tunizija, Monako in Grčija. Italija, Maroko in ZAR bodo sodelovale pri vseh disciplinah, sicer pa bodo v posameznih disciplinah zastopane naslednje države:

atletika: 12 držav (vse razen Monaka);
nogomet: 10 držav (Italija, Jugoslavija, Libanon, Malta, Maroko, ZAR, Sirija, Španija, Turčija in Tunizija. Španija bo prvič sodelovala na diletantskem turnirju, ZAR in Turčija pa bosta praktično sodelovali z državnima reprezentancama;
veslanje: 9 držav (Francija, Grčija, Italija, Jugoslavija, Maroko, ZAR, Španija, Turčija, Tunizija);
kolesarstvo: 11 držav (vse razen Monaka in Grčije);
telovadba: 8 držav (Francija, Italija, Jugoslavija, Libanon, Maroko, ZAR, Sirija, Španija);
hokej na travi: 4 države (Italija, Maroko, ZAR in Španija). Ni izključena tudi udeležba Jugoslavije);
rokoborba: 10 držav (Francija, Grčija, Italija, Jugoslavija, Libanon, Maroko, ZAR, Sirija, Španija, Turčija);
plavanje in skoki v vodo: 12 držav (vse razen Monaka);
vaterpolo: 8 držav (Francija, Italija, Jugoslavija, Malta, Maroko, ZAR, Španija, Turčija);
odbojka: 7 držav (Italija, Jugoslavija, Libanon, Maroko, ZAR, Turčija, Tunizija);
boks: 11 držav: (vse razen Monaka in Malte);
košarka: 9 držav (Grčija, Italija, Jugoslavija, Libanon, Maroko, Sirija, ZAR, Španija, Turčija);
sabljanje: 8 držav (Francija, Italija, Libanon, Maroko, ZAR, Španija, Turčija, Tunizija);
streljanje: 10 držav (vse razen Sirije, Turčije in Tunizije);
tenis: 8 držav (Grčija, Italija, Libanon, Maroko, ZAR, Španija, Turčija, Tunizija);
jadranje: 10 držav (vse razen Libanona, Sirije in Tunizije);

Tekmovanje bo potekalo po skupinah in ne na izločanje. Za nogomet sta predvideni dve skupini po pet moštev; za vaterpolo dve skupini po štiri moštva; za košarko ena skupina s 4 moštvi in ena s 5; odbojka ena skupina s 4 moštvi in ena s 3.

Med zmagovalce bodo razdelili 200 zlatih kolajn, 204 srebrne in 214 bronastih. Med otvoritveno svečanostjo bo delegacija vsake države nosila posodo v kateri bo voda Sredozemskega morja, ki združuje vse države udeleženke. Vodo bodo nato zlili v bazen iz katerega bo potem brizgala voda v 13 barvah, kolikor je držav.

ATLETIKA

GRADEC, 8. — V atletskem dvoboju mladinskih reprezentanc Avstrije in Jugoslavije, so jugoslovanski mladinci zmagali s 85 točkami proti 67, jugoslovanske mladinke pa so odpravile avstrijske s 57:39.

NOGOMET

LJUBLJANA, 8. — V kvalifikacijah za vstop v II. zvezno ligo, je Ljubljana igrala neodločeno s Šparto iz Belega Manastira. Ker je v prvi tekmi zmagala Šparta s 4:2, bo Ljubljana še naprej igrala v slovenski conski ligi.

TENIS

BAASTAD, 8. — V prvem kolu mednarodnega teniškega prvenstva Švedske je Jugoslovan Jovanović premagal Šveda Holma s 6:4, 6:1, 6:4. Nastopa 55 tujih tekmovalcev.

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG *do* MADRIDA

8.

Neko nedeljo sem šel spet k Sv. Antonu. Tam sem se izprehajal s Štefko. Prav ko sva se najživahneje pogovarjala, je prišel mimo oče. V zadregi sva ga pozdravila. On je odzdravil in šel proti gostilni. Jaz sem ostal še nekaj časa s Štefko, nato po sem se odpravil v gostilno, sedel k očetu in spil z njim kozarec vina. Oče je bil nekam redkobeseden. Proti večeru sva se odpravila domov. Na dolgi poti proti domači vasi je oče nenadoma obstal in mi rekel

Vidim, da se shajaš s Štefko. Pazi se, fant, da se ne opečeš! Pravijo, da dekle ni za nobeno pravo delo. Samo zabava, sam ples ji roji po glavi, zraven pa je še revna ko cerkvena miš. Kaj bi s tako deklino na kmetiji!»

Bil sem hudo užaljen. Vsaka beseda se mi je zarezala v srce.

«Dovolj,» sem rekel. «Če mi boste še naprej očitali, se poberem in pri priči zbežim z doma!»

Oče je utihnil in šel dalje. Le to je še dodal:

«Sicer pa: kakor si boš postlal, tako boš tudi spal!» Samo to.

Od tedaj sem neprestano razmišljal, da se moram nečesa izučiti. Na kmetiji ne bi rad ostal. Najrajši bi postal mehanik.

Kmalu potem sem se napotil v Trst, Hodil sem od mehanične delavnice do mehanične delavnice in prosil, da me sprejmejo za učenca, toda vse zaman. Tedaj ni bilo tako, kakor je danes pri nas, Učenci so morali lastniku delavnice za učenje plačevati. Morali so pomagati v delavnici in poleg tega doma še mojstru hlapčevati. Jaz pa nisem imel denarja. Da bi se vrnil domov, me ni prav nič mikalo. Bal sem se, da se mi bodo posmehovali, češ da nisem za nobeno rabo. Sklenil sem, da se začasno oprimem vsakega dela. Po dolgem iskanju sem dobil delo v gradbeni stroki. Lotil sem se torej dela, ki mi je bilo najmanj pri srcu. Bil sem slaboten, delo pa je bilo zelo naporno. Prenašal sem vodo, malto opeko, kamenje in vse potrebno. Neprestano so me klicali zdaj sem, zdaj tja in vpili name, jaz pa sem ves dan skakal od zidarja do zidarja. Čeprav sem delal po 10 do 12 ur na dan, sem zaslužil dnevno le 12 lir. Od tega sem plačeval po 3 lire na dan za prenočišče in po 7 lir za hrano v ljudski kuhinji. Za vse druge stroške sta mi ostali samo 2 liri. Domov sem se vračal umazan, lačen in na smrt utrujen Komaj sem stal na nogah. Kakor omotičen sem se opotekel po sobi in se zvrnil na posteljo.

Včasih sem razmišljal sam pri sebi, ali ima tako življenje kak smisel. Ali bi ne bilo bolje, da se vrnem domov? Domov? Brez obleke, brez denarja? Ne! Stisnil sem zobe in delal dalje. Hkrati pa sem neprestano poizvedoval po kaki drugi službi.

Po šestih mesecih sem dobil novo službo v neki restavraciji v Ulici del Bosco. Gospodar je bil doma iz Pazina. Sprejel me je za mesec dni na poskušnjo. Tu sem se moral lotiti vsakega dela. Pripravljal sem drva za kuhinjo, pomival krožnike in kozarce, čistil kuhinjo, jedilnico in stranišča, poleg tega sem še pomagal streči gostom. Gospodar je bil zadovoljen z mano in mi je ponudil stanovanje, hrano in 150 lir mesečno. Kljub temu, da sem delal po 14 do 15 ur na dan, sem se počutil v novi službi bolje. Bil sem mlad in živahen, pa so me imeli vsi radi.

Po petih mesecih sem napredoval, postal sem natakar in gospodar mi je že mesec kasneje povišal plačo na 250 lir. Šele tedaj sem si lahko kupil novo obleko, čevlje in nekaj perila. Odslej sem večkrat obiskal domačo vas.

V gostilno je zahajala tudi večja skupina delavcev iz ladjedelnice Sv. Marka. Bili so sami napredni ljudje. Kmalu sem se z njimi spoprijateljil in imel z njimi zaupne sestanke. Nekateri so prinašali s seboj komunistično literaturo, razne letake, brošure in liste. Vse to sem zbiral in odnašal enkrat ali dvakrat na mesec na deželo. Kljub temu, da sem služboval v Trstu, sem imel še vedno stike z domom in Istro. S Štefko pa sem se le redkokdaj srečal. Odtujila sva se. Oddaljenost, novi vtisi v velikem mestu, politično delo, pomanjkanje prostega časa... vse to je vplivalo, da mi je njena slika v spominu čedalje bolj bledela.

Gospodar je bil dober in me je imel rad. Pri njem sem se počutil kot doma.

Gospodarjeva hčerka je študirala v Padovi. Leta 1923 je prišla k očetu na obisk. V hišo je prinesla novo življenje. Imela je sedemnajst let. Bila je črnolaso, brhko dekle srednje postave. Neprestano se je sukala okrog mene, in kot se je zdelo, je bilo očetu to kar prav. Včasih je obstala pri meni, me pogledala z velikimi črnimi očmi in vzdihnila:

«Lipi moj Bepo!»

Moral sem jo imeti rad. Vendar me je dvoje pri njej motilo. Ko je čebljala italijansko, je kaj spretno sukala jeziček, če pa je spregovorila hrvaško, je bilo joj! Hrvaščino je lomila, da je bilo gorje. In še nekaj: ime ji je bilo Italija. Kar upiralo se mi je ob misli, da bi ji rekel: «Italija, ljubim te!»

Prvo nedeljo v avgustu 1923 sem šel domov v Popetre. Vaški fantje so zvedeli, da sem doma, in so me izvabili s seboj v Trsek, kjer je bil ples. Na plesišču je visela poleg italijanske tudi rdeča komunistična zastava. Brž so se mladinci zgrnili krog mene in smo začeli prepevati komunistične pesmi.

Tedaj sta se prikazala dva karabinjerja, a sta se takoj spet umaknila

Na večer sem stopil v bližnjo gostilno, da bi pogledal, če je tam kaj znancev. Pogledal sem tudi v posebno sobico za izbrane goste. Tam je bila šesterica mož, med njimi tudi Ivan Koszlović, ki je bil znan kot fašist, izdajavec in ovaduh. Ko so me zagledali, so mi takoj ponujali vino in me vabili, naj prisedem. Jaz pa sem rekel:

«Rajši poginem od žeje, kot da bi spil en sam požirek vina v družbi, kjer sedi izdajavec in fašistični ovaduh! Morda pa je tudi vas že okužil? Kaj vas ni nič sram, da se družite s tako propalico? Mar hočete postati tudi vi hlapci Mussolinija in kralja?»

Nihče ni zinil besedice.

Drugi dan so me iskali karabinjerji, toda jaz sem bil že v Trstu. Čez nekaj mesecev so me poklicali na sodišče v Koper. Obsojen sem bil na šest mesecev ječe, češ da sem žalil Mussolinija in kralja.

Leta 1924 sem bil pri naboru in 10. maja bi moral k vojakom. Ker bi rad preživel še nekaj časa doma, sem opustil službo že deset dni prej. V Popetre sem prišel z veliko kopico propagandne literature. Vedel sem, da bom 18 mesecev zdoma, in nisem maral, da bi ostali moji mladinci brez političnega čtiva. Tiste dni smo imeli tudi sestanek mladinske organizacije.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA, št. 20 - Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADTI DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3 - I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14 603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglas 30 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst